

za rok 2018

- Formularz należy wypełnić w języku polskim;
- Sprawozdawca wypełnia tylko przeznaczone dla niego białe pola;
- W trakcie wypełniania formularza istnieje możliwość dodawania wierszy oraz zawijania tekstów w polach;
- We wszystkich polach, w których nie będą wpisane odpowiednie informacje, należy wstawić pojedynczy znak myślnika (---).

Data zamieszczenia sprawozdania 2019-07-03

I. Dane organizacji pożytku publicznego

1. Nazwa organizacji	POLSKIE STOWARZYSZENIE NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ		
2. Adres siedziby i dane kontaktowe	Kraj POLSKA	Województwo MAZOWIECKIE	Powiat M. ST. WARSZAWA
Gmina M. ST. WARSZAWA	Ulica GŁOGOWA	Nr domu 2B	Nr lokalu
Miejscowość WARSZAWA	Kod pocztowy 02-639	Poczta WARSZAWA	Nr telefonu 22-646-03-14
Nr faksu 22-848-61-62	E-mail zg@psoni.org.pl	Strona www www.psoni.org.pl	
3. Data rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym			
4. Data uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego	2005-03-22		
5. Numer REGON	01205987000000	6. Numer KRS	0000162757

7. Skład organu zarządzającego organizacji
(Należy wpisać imiona, nazwiska oraz informacje o funkcji pełnionej przez poszczególnych członków organu zarządzającego)

Imię i nazwisko	Funkcja	Wpisany do KRS
Monika Zima-Parjaszewska	Prezes Zarządu Głównego	TAK
Barbara Szczeglik	Wiceprezes Zarządu Głównego	TAK
Joanna Janocha	Wiceprezes Zarządu Głównego	TAK
Mariusz Mituś	Wiceprezes Zarządu Głównego	TAK
Mariusz Bojarowski	Skarbnik Zarządu Głównego	TAK
Radosław Piotrowicz	Sekretarz Zarządu Głównego	TAK
Izabela Bester	Członek Zarządu Głównego	NIE
Joanna Cwojdzińska	Członek Zarządu Głównego	NIE
Andrzej Falkowski	Członek Zarządu Głównego	TAK
Wiktor Gałka	Członek Zarządu Głównego	TAK
Jolanta Janik	Członek Zarządu Głównego	TAK
Paweł Karniowski	Członek Zarządu Głównego	TAK
Przemysław Momot	Członek Zarządu Głównego	TAK
Zbysław Owczarki	Członek Zarządu Głównego	TAK
Stanisław Ryłko	Członek Zarządu Głównego	TAK

8. Skład organu kontroli lub nadzoru organizacji <i>(Należy wpisać imiona, nazwiska oraz informacje o funkcji pełnionej przez poszczególnych członków organu kontroli lub nadzoru)</i>	Imię i nazwisko	Funkcja	Wpisany do KRS
	Maria Lisek-Zięba	Przewodnicząca Centralnej Komisji Rewizyjnej	TAK
	Grażyna Nowakowska	Sekretarz Centralnej Komisji Rewizyjnej	TAK
	Lucyna Cichoń	Członek Centralnej Komisji Rewizyjnej	TAK
	Ewa Kowalska	Członek Centralnej Komisji Rewizyjnej	TAK
	Mieczysław Kowalczyk	Członek Centralnej Komisji Rewizyjnej	TAK

9. Cele statutowe organizacji <i>(Należy opisać cele na podstawie statutu organizacji)</i>	Celem Stowarzyszenia jest działanie na rzecz wyrównywania szans osób z niepełnosprawnością intelektualną, tworzenia warunków przestrzegania wobec nich praw człowieka, prowadzenia ich ku aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym, działanie na rzecz ochrony ich zdrowia oraz wspieranie ich rodzin.
---	---

10. Sposób realizacji celów statutowych organizacji

(Należy opisać sposób realizacji celów statutowych organizacji na podstawie statutu organizacji)

1. Inicjowanie i występowanie z wnioskami o uregulowania prawne gwarantujące przestrzeganie praw człowieka wobec osób z niepełnosprawnością intelektualną i zaspokajanie ich potrzeb w zakresie opieki medycznej, rehabilitacji, edukacji, szkolenia zawodowego i ustawicznego, pracy, mieszkalnictwa, niezbędnej opieki, udziału w kulturze i rekreacji w integracji z otwartym środowiskiem, a także wspierania w samodzielnym, niezależnym życiu oraz zabezpieczenia socjalnego, ochrony i pomocy prawnej.

2. Inicjowanie i występowanie z wnioskami o uregulowania prawne w zakresie niezbędnych form pomocy dla rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnością intelektualną.

3. Inicjowanie i występowanie z wnioskami o uregulowania prawne w sprawie tworzenia dzieciom i dorosłym osobom z niepełnosprawnością intelektualną, przebywającym w placówkach opieki całkowitzej, sprzyjających warunków rozwoju, godnego życia w integracji z otwartym środowiskiem tak dalece, jak tylko jest to możliwe oraz przestrzegania wobec nich praw człowieka.

4. Tworzenie osobom z niepełnosprawnością intelektualną warunków decydowania w swoich sprawach zarówno w rodzinach, jak i w placówkach oraz w formach wsparcia, z których korzystają.

5. Udzielanie wsparcia swoim członkom z niepełnosprawnością intelektualną, aby sami mogli występować w swoim imieniu, między innymi poprzez doradztwo, szkolenie, asystowanie i opiekę prawną, a także występowanie w interesie indywidualnych osób z niepełnosprawnością intelektualną.

6. Tworzenie warunków włączania dzieci, młodzieży i dorosłych, jako indywidualnych osób i jako grup, w tok normalnego życia, korzystania przez nich z ogólnodostępnej infrastruktury społecznej i form życia społecznego, z zapewnieniem im, w razie potrzeby, odpowiedniego wsparcia, zwłaszcza w postaci specjalistycznej pomocy, doradztwa i asysty.

7. Prowadzenie różnorodnych usług, m.in. w formie placówek i zespołów kompleksowej, wielospecjalistycznej pomocy, w szczególności w zakresie wczesnej interwencji, rehabilitacji, działalności leczniczej, terapii, edukacji, rewalidacji i wychowania, m.in. w ramach wychowania przedszkolnego, wczesnego wspomaganie rozwoju, realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, a także edukacji obywatelskiej, wypoczynku oraz działalności rehabilitacyjno-rekreacyjnej, kulturalnej, sportowej i innej wynikającej z idei aktywnego życia przy pełnym włączeniu w życie grup rówieśniczych i lokalnej społeczności; organizowanie dowozu itp., z uwzględnieniem niezbędnej opieki we wszystkich formach.

8. Prowadzenie dla osób dorosłych form indywidualnego wsparcia w niezależnym, samodzielnym życiu (m. in. w formie asystenta osobistego), różnych form mieszkalnictwa, w tym chronionego i wspomaganego, szkolenia zawodowego i przygotowania do pracy oraz aktywnego poszukiwania i pośrednictwa pracy, zatrudnienia chronionego i wspomaganego na otwartym rynku pracy, a także edukacji ustawicznej.

9. Inicjowanie i prowadzenie różnorodnych form pomocy rodzinom, a w szczególności:

- grup samopomocowych,
- grup wsparcia,
- usług wspomagających rodzinę w wypełnianiu jej obowiązków wobec osoby z niepełnosprawnością w domu i poza nim, również w sytuacjach kryzysowych,
- placówek stałego i czasowego pobytu,
- informacji, doradztwa, poradnictwa, terapii psychologicznej, pomocy ofiarom przemocy i wypadków, itp.

I inne określone w art. 5 Statutu PSONI

II. Charakterystyka działalności organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym

1. Opis działalności pożytku publicznego

1.1. Opis głównych działań podjętych przez organizację

W roku 2018 Zarząd Główny i Koła PSONI działały w ramach prowadzonych placówek oraz realizując różne programy i projekty. Działalność skierowana jest głównie na budowanie kompleksowych lokalnych systemów wsparcia osób z niepełnosprawnością intelektualną od urodzenia do końca życia oraz wspieranie ich rodzin. Zakres działań poszczególnych Kół PSONI jest uzależniony od lokalnych warunków, zdiagnozowanych potrzeb osób

z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin oraz potencjału, którym dysponują.

W roku 2018 Stowarzyszenie prowadziło następujące placówki:

1) ośrodki (punkty) wczesnej interwencji (OWI/PWI) dla dzieci z problemami rozwoju psychoruchowego w wieku od 0-7 roku życia i ich rodzin, pracujące

w systemie konsultacyjnym i terapeutycznym

2) ośrodki rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawcze (OREW), w których jest realizowany obowiązek szkolny, rehabilitacja oraz niezbędna opieka wraz z transportem dla dzieci i młodzieży z głęboką niepełnosprawnością intelektualną oraz z ciężką

wieloraką niepełnosprawnością w wieku od 3 do 25 lat

3) przedszkola, w których wychowaniem edukacją i opieką oraz terapią objęte są dzieci w wieku 2,5-7 lat z różnymi niepełnosprawnościami; realizowane jest również wczesne wspomaganie rozwoju małego dziecka

4) niepubliczne podstawowe szkoły specjalne, pracujące z dziećmi w oddziałach edukacyjno-terapeutycznych i rewalidacyjno-wychowawczych

5) niepubliczne szkoły specjalne przysposabiające do pracy dla uczniów

z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym

i sprzężonymi niepełnosprawnościami

6) niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne; specjalistyczne poradnie wczesnego wspomaganie rozwoju; inne poradnie

7) zespoły rehabilitacyjno-terapeutyczne, dzienne centra aktywności (DCA)

prowadzące różnorodne rehabilitacyjne formy aktywności dla dzieci, młodzieży i dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną

8) środowiskowe domy samopomocy (ŚDS) - ośrodki wsparcia dla dorosłych osób

z niepełnosprawnością intelektualną i sprzężonymi niepełnosprawnościami

9) warsztaty terapii zajęciowej (WTZ) realizujące program rehabilitacji społeczno-zawodowej

10) zakłady aktywności zawodowej (ZAZ) – jednostki ekonomii społecznej, prowadzące działalność rehabilitacyjno-gospodarczą

11) Centra Doradztwa Zawodowego i Wspierania Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną – Centra DZWONI, prowadzące zatrudnienie wspomaganie na otwartym rynku pracy

12) mieszkalnictwo chronione i wspomagane; małe domy pomocy społecznej

13) mieszkania treningowe, realizujące szkolenie i doskonalenie samodzielności i niezależności dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną

14) ośrodki krótkiego pobytu, realizujące przerwę wytchnieniową dla rodziców

15) ośrodki i grupy wsparcia

16) biblioteki, galerie, kluby, zespoły artystyczne; sekcje i zespoły sportowe.

Poniższe zestawienie opracowano na podstawie sprawozdań z działalności w roku 2018 sporządzonych przez Koła PSONI.

Zestawienie zawiera liczby głównych placówek oraz liczby osób korzystających z ich usług.

PLACÓWKA/UCZESTNICZY/LICZBA PLACÓWEK

OREW 6.888/76

Szkoła Specjalna

Przysposabiająca do Pracy 114/10

OWI/PWI 16.247/30

Przedszkole 258/17

Świetlica 198/10

ŚDS 1.774/48

WTZ 3.718/83

ZAZ 751/13

Zespoły Rehabilitacyjno-

-Terapeutyczne,

Dzienne Centra Aktywności 1.057/25

Mieszkania wspomagane, Mieszkania chronione, DPS 376/29

Mieszkania treningowe 408/15

RAZEM: 31.789 uczestników 356 placówek

• W porównaniu z rokiem poprzednim, w 2018 w głównych placówkach przybyło łącznie aż 4.020 uczestników, przy jednocześnie niemal takiej samej liczbie placówek (wzrost o 3). Największą część nowych uczestników stanowią dzieci z Ośrodków/Punktów Wczesnej Interwencji.

• Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną nadal jest poważnym pracodawcą, choć w porównaniu z rokiem poprzednim spadła nieznacznie liczba zatrudnionych i wynosi łącznie ok. 8 tysięcy.

3.2. Działania placówek Zarządu Głównego PSONI

1) Ośrodek Wczesnej Interwencji

OWI Zarządu Głównego PSONI w roku 2018 zrealizował świadczenia łącznie dla 1984 dzieci i ich rodziców/opiekunów.

OWI zatrudnia 60-osobowy zespół specjalistów, w tym: 7 lekarzy z II stopniem specjalizacji, 11 psychologów, 17 fizjoterapeutów, 11 logopedów, 12 pedagogów/ terapeutów zajęciowych, 2 pielęgniarki.

OWI realizował kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia w zakresie:

- rehabilitacji leczniczej dla dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego,
- poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży,
- poradni dla osób z autyzmem dziecięcym,
- poradni neurologicznej dla dzieci,
- poradni logopedycznej.

Świadczenia w ramach kontraktów z NFZ realizowane były od poniedziałku do piątku

w godzinach pracy poszczególnych poradni (8.00-19.30).

W okresie od 01.01.2018 do 31.03.2018 roku realizowane były działania projektu „Ku samodzielności”, dofinansowane ze środków PFRON w ramach 24. konkursu na zadania zlecane organizacjom pozarządowym. Od 01.04.2018 do 31.12.2018 i nadal realizowany jest projekt pn. „Ku samodzielności i niezależności” (patrz: pkt. 3.3.3 Projekty dotyczące rehabilitacji w placówkach, str. 15).

W OWI prowadzono także zajęcia w zakresie Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka, finansowane w ramach dotacji oświatowej. W ww. zajęciach brało udział średnio w każdym miesiącu 205 dzieci. Są to zajęcia indywidualne prowadzone przez pedagogów, psychologów, logopedów, fizjoterapeutów, zgodnie z Indywidualnym Programem Terapeutycznym. Rodzice uczniów raz w miesiącu otrzymują instruktaż do pracy z dzieckiem w warunkach domowych.

W Ośrodku Wczesnej Interwencji działa Terapeutyczny Punkt Przedszkolny dla dzieci z autyzmem pn. „Doświadczenie Świata”, który jest wpisany do ewidencji szkół i placówek niepublicznych prowadzonej przez Miasto Stołeczne Warszawa pod numerem 132 PPN. Przedszkole czynne jest od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-13.00. Zajęcia prowadzone są dla jednej grupy przedszkolnej w liczbie 4 dzieci

(3 chłopców i 1 dziewczynka) przez 2 nauczycieli, w tym pedagoga, oraz logopedę i terapeutę integracji sensorycznej. Program punktu przedszkolnego obejmuje 25 godzin zajęć terapeutycznych tygodniowo. Zajęcia realizowane są w oparciu o Indywidualne Programy Terapeutyczne i mają na celu rozwijanie umiejętności społecznych, w tym zdolność komunikowania się, samodzielność w zakresie samoobsługi i codziennych rutynowych czynności oraz umiejętności poznawcze i motoryczne.

Ośrodek Wczesnej Interwencji w 2018 roku współpracował z Akademią Pedagogiki Specjalnej, Akademią Wychowania Fizycznego i Akademią Muzyczną. Placówka umożliwiła realizację praktyk zawodowych, hospitaacji i staży studentom psychologii, pedagogiki, fizjoterapii i logopedii, w tym studentom zagranicznym w ramach programu Erasmus. W placówce w 2018 przeprowadzono badania naukowe, których wyniki zostaną udokumentowane w formie prac licencjackich, magisterskich a także jednej pracy doktorskiej.

W ramach obchodów Roku Wczesnej Interwencji 2018 we wrześniu zorganizowano piknik rodzinny, w którym uczestniczyli rodzice wraz z dziećmi, pracownicy OWI, a także przedstawiciele Zarządu Głównego PSONI.

Wiosną 2018 zmodernizowano istniejący plac zabaw przekształcając go w Ogród Zmysłów, który sprzyja utrwalaniu efektów terapii. Zrealizowano również autorski projekt unowocześnienia Sali Doświadczenia Świata oraz poczekalni dla pacjentów.

W ramach aktualizacji wiedzy z zakresu szeroko pojętej terapii, pracownicy OWI brali udział w stażach specjalizacyjnych oraz w licznych kursach i szkoleniach, co przyczyniło się do podniesienia ich kwalifikacji.

2) Warsztaty Terapii Zajęciowej Zarządu Głównego

Placówka prowadzona jest dla 28 osób z niepełnosprawnością intelektualną; na koniec roku 2018 uczestnikami było 17 mężczyzn i 9 kobiet.

Praca terapeutyczna w 2018 roku zorganizowana była w ramach następujących pracowni: umiejętności społecznych, medialnej, szkolno-ceramicznej, kulinarnej, gospodarczo-stolarskiej.

Głównym zadaniem działań prowadzonych w WTZ jest stworzenie takich warunków uczestnikom, aby mogli oni rozwijać się w sferze społecznej oraz zawodowej.

W działalności pracowni kładziono nacisk przede wszystkim na to, aby uczestnicy nabyli umiejętności pozwalające pełnić w przyszłości rolę pracownika. Pracowano także nad rozwojem umiejętności społecznych, pozwalających na zaistnienie poza murami placówki w środowisku lokalnym.

Głównymi zadaniami Warsztatu nie ujętymi w ramy pracowni, były działania trenerów pracy (2 pracowników - 2 etaty). W roku 2018, w efekcie działań trenerów pracy, uczestnicy brali udział w następujących zajęciach:

- warsztaty praktyczne: 8 uczestników, 8 dni, 24 godz., 2 firmy,
- praktyki zawodowe: 21 uczestników, 308 dni, 924 godz., 7 firmy,
- cykliczne zajęcia o tematyce zawodowej w WTZ: 24 uczestników wzięło udział w 11 półgodzinnych spotkaniach tematycznych.

Trenerzy pracy ponadto:

- udzielili wsparcia 2 uczestnikom w podjęciu zatrudnienia, wprowadzając ich na stanowiska pracy (umowa o pracę) oraz 2 uczestnikom w powrocie do pracy po krótkiej przerwie,
- kontaktowali się z rodzicami/opiekunami uczestników przekazując informacje o warsztatach praktycznych i praktykach zawodowych oraz prowadzili rozmowy indywidualne,

- wyszukiwali pracodawców gotowych zatrudnić oraz przyjąć na warsztaty praktyczne i praktyki zawodowe uczestników WTZ,
- przeszkolili pracodawców oraz pracowników zakładów pracy, w których odbywały się praktyki zawodowe oraz w zakładach pracy, które zatrudniły uczestników Warsztatu,
- utrzymywali stały kontakt z pracodawcami zatrudniającymi byłych uczestników WTZ w celu szybkiego wyeliminowania występujących trudności,
- monitorowali pracę 7 byłych uczestników warsztatu oraz udzielili wsparcia 4 byłym uczestnikom, którzy w ubiegłych latach podjęli zatrudnienie,
- w rozwiązaniu drobnych problemów związanych z pracą,
- udzielali wsparcia pracodawcom poprzez doradztwo w zakresie spraw prawno-finansowych.

Inne działania prowadzone w Warsztacie:

- Udział uczestników w spotkaniach całej społeczności warsztatu mających na celu uczenie się rozwiązywania swoich problemów (tzw. grupa),
- Oprowadzanie po warsztacie przez uczestników studentów biorących udział w praktykach i hospicjach,
- Udział uczestników w obsłudze konferencji i spotkań organizowanych przez Zarząd Główny,
- 8 uczestników wzięło udział w dwumiesięcznym pobycie w mieszkaniu treningowym - w ramach projektu realizowanego przez Warszawskie Koło PSONI,
- Osoby z niepełnosprawnością, uczestnicy pracowni szkolno-ceramicznej prowadzili cykliczne zajęcia w przedszkolach warszawskich,
- Uczestnicy recenzowali publikacje wydawane przez Zarząd Główny w formie tekstu łatwego do czytania i zrozumienia pod kątem dostępności treści.

W 2018 roku 4 uczestników opuściło Warsztat z powodu podjęcia pracy, a 3 uczestników z powodów decyzji swoich rodzin.

Wszystkie projekty, o środki na które aplikuje Biuro Zarządu Głównego do różnych grantodawców, mają na celu umożliwienie sfinansowania działań o charakterze ogólnopolskim i jednocześnie innowacyjnym, pilotażowym, przynoszącym rozwój metod i sposobów organizacji życia osoby z niepełnosprawnością intelektualną w każdym wieku i w każdym obszarze oraz jej rodziny. Rezultaty projektów są następnie wykorzystywane w bezpośrednich działaniach przez Koła terenowe, a często także przez inne podmioty - władze rządowe i samorządowe, nauczycieli edukacji publicznej, organy ochrony prawa, inne organizacje pozarządowe.

Do współpracy w realizowanych projektach, zwłaszcza angażujących bezpośrednio osoby z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodziny, Zarząd Główny zaprasza Koła, które chcą rozwijać się w proponowanych obszarach tematycznych. Ta współpraca często pozostawia trwałe efekty w miejscach ich realizacji, np. metody, procedury, standardy pracy.

Innymi działaniami prostowarzystwami jest tworzenie, wydawanie i kolportaż publikacji, mających na celu podnoszenie wiedzy, umiejętności i świadomości osób z niepełnosprawnością intelektualną, ich najbliższego otoczenia, w tym różnych profesjonalistów oraz całego społeczeństwa, włącznie z przedstawicielami władzy różnego szczebla i różnych sfer życia publicznego.

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną przez lata działalności wydawniczej stało się niekwestionowanym autorytetem w zakresie tworzenia publikacji i tekstów w formie łatwej do czytania i zrozumienia.

Natomiast edycja i ogólnopolska dystrybucja czasopisma „Społeczeństwo dla Wszystkich”, w którym każde Koło terenowe może przedstawić swoje dobre praktyki, zapewnia rozpoznawalność, wzrost znaczenia i wspólne budowanie marki Stowarzyszenia.

3.3.1. Projekty prozatrudnieniowe

Celem ogólnym projektów jest zwiększenie udziału w życiu społecznym i zawodowym oraz wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia przez osoby z niepełnosprawnościami.

Celem szczegółowym projektów jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami na otwartym rynku pracy oraz wsparcie w utrzymaniu wysokiej motywacji i jakości wykonywanej pracy u osób już zatrudnionych poprzez wykorzystanie metody zatrudnienia wspomaganego, a także podniesienie kompetencji społecznych i zawodowych u wszystkich beneficjentów.

W procesie diagnozy wykorzystywany jest rekomendowany przez Światową Organizację Zdrowia - WHO ICF core sets (zestaw podstawowy) przygotowany dla celów rehabilitacji zawodowej.

1) „Wsparcie trenera pracy w procesie zatrudnienia wspomaganego osób niepełnosprawnych”

Źródło finansowania: PFRON w ramach 20. konkursu na zadania zlecane

(w formie powierzenia przez PFRON)

Projekt wieloletni: 01.08.2015 – 31.03.2018, z podziałem na III okresy finansowania.

Projekt realizowany w partnerstwie z Wrocławskim Sejmikiem Osób Niepełnosprawnych (WSON).

Projekt realizowany był na terenie 10 województw: przez PSONI poprzez działalność Centrum DZWONI w Bytomiu, Gdańsku, Jarosławiu, Warszawie, Zgierzu, Ostródzie, Głogowie i Białymstoku, natomiast partner WSON poprzez działalność Agencji Wspomaganego Zatrudnienia we Wrocławiu, Katowicach i Miliczu.

Działania w projekcie są prowadzone zgodnie z wytycznymi dot. świadczenia usług przez trenera pracy, opracowanymi w ramach projektu „Trener pracy jako sposób na zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych”, zrealizowanego w ramach Priorytetu I „Zatrudnienie i integracja społeczna” Działanie 1.3 „Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej” Poddziałanie 1.3.6 „PFRON – projekty systemowe” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013:

1) „Zestaw narzędzi do rekrutacji trenerów pracy”,

2) „Zestaw narzędzi do szkolenia trenerów pracy”,

3) „Zestaw narzędzi do monitorowania i zarządzania pracą trenera pracy”.

W 2018 roku kontynuowany był III okres finansowania (do 31 marca). W okresie 01.01.2018-31.03.2018 kolejne 34 osoby przystąpiły do udziału w projekcie, a 12 osób podjęło zatrudnienie.

W ostatnich miesiącach realizacji projektu, poza udzielaniem bezpośredniego wsparcia osobom z niepełnosprawnością prowadzone były głównie działania mające na celu ewaluację założonych celów, metod i form wsparcia.

Łącznie w trakcie trwania trzyletniego projektu udzielono wsparcia 965 osobom, w tym 418 kobietom (43,3% grupy) oraz 547 mężczyznom (56,7% grupy). W tej grupie 366 osoby korzystały ze wsparcia w utrzymaniu zatrudnienia, natomiast pozostałe 599 osób korzystało ze wsparcia w podjęciu zatrudnienia.

Podczas realizacji całego projektu udzielono beneficjentom 152 263 godziny wsparcia. O skuteczności projektu świadczy osiągnięty wskaźnik zatrudnienia - 41% (244 osoby

z niepełnosprawnościami podjęło zatrudnienie na otwartym rynku pracy).

87% z tej grupy osób utrzymało zatrudnienie w okresie od 6 do nawet 30 miesięcy (stan na dzień 31.03.2018 r.). Oznacza to wysoką skuteczność wsparcia, biorąc pod uwagę charakterystykę grupy docelowej projektu.

Na zakończenie projektu przeprowadzono także szeroką kampanię informacyjno-upowszechniającą. Zorganizowano cykl seminariów, których celem było podsumowanie projektu, przybliżenie problematyki zatrudnienia wspomaganego oraz jego wpływu na zwiększenie zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami, jak również prezentacja możliwości, jakie w powyższym procesie daje wykorzystanie Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia. W lutym i marcu 2018 roku odbyło się 11 seminariów, w których uczestniczyło 809 osób. PSONI zorganizowało 8 seminariów, w których uczestniczyło 629 osób, WSON zorganizował 3 seminaria,

w których uczestniczyło 180 osób.

2) „Centrum Doradztwa Zawodowego i Wspierania Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie - Centrum DZWONI II”

Źródło finansowania: PFRON w ramach konkursu „Gotowi do pracy - włączenie osób niepełnosprawnych w rynek pracy (konkurs 1/2016 na zadania zlecane)

Projekt wieloletni: 01.04.2017 – 31.03.2019, z podziałem na II okresy finansowania.

Projekt realizowany jest na terenie siedmiu województw, poprzez Centra DZWONI w Bytomiu, Gdańsku, Jarosławiu, Warszawie, Zgierzu, Ostródzie i Białymstoku.

W 2018 roku kontynuowany był I okres finansowania projektu (do 31 marca) oraz od 1 kwietnia rozpoczął się II okres finansowania projektu. Do marca 2018 roku

w projekcie uczestniczyło 140 osób, z czego na koniec marca 88 osób utrzymywało podjęte wcześniej zatrudnienie (w tym 11 osób podjęło zatrudnienie w I kwartale 2018 roku).

W II okresie finansowania, zgodnie z postanowieniami konkursu, w projekcie uczestniczyło 88 osób, które były wspierane w utrzymaniu zatrudnienia. Z tej grupy tylko 1 osoba utraciła zatrudnienie i nie podjęła go ponownie. W przedstawianym okresie osoby z niepełnosprawnością otrzymały 10 739 godzin wsparcia.

3) „Centrum Doradztwa Zawodowego i Wspierania Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie - Centrum DZWONI III”

Źródło finansowania: PFRON w ramach konkursu „Samodzielni i skuteczni” (konkurs 4/2017 na zadania zlecane)

Projekt wieloletni: 01.04.2018 – 31.03.2021, z podziałem na III okresy finansowania.

Projekt realizowany jest na terenie sześciu województw, poprzez Centra DZWONI

w Bytomiu, Gdańsku, Jarosławiu, Warszawie, Zgierzu, Ostródzie.

W prezentowanym okresie do udziału w projekcie przyjęto 369 osób. W tej grupie były 124 osoby, które przystąpiły do projektu jako osoby nieaktywne zawodowo, bezrobotne lub poszukujące pracy niezatrudnione oraz 245 osób, które przystąpiły do projektu jako osoby zatrudnione lub poszukujące pracy zatrudnione i proces ich wspomaganie w miejscu pracy nie został zakończony.

Wśród osób przystępujących do projektu jako osoby nieaktywne zawodowo 59 osób podjęło zatrudnienie.

Ponadto, w ramach projektu osoby z niepełnosprawnościami mogły skorzystać z warsztatów mających na celu podniesienie kompetencji społecznych i umiejętności poruszania się po rynku pracy, zdobywały doświadczenie podczas indywidualnych zajęć praktycznych na różnorodnych stanowiskach w zakładach pracy na otwartym rynku, korzystały z aktywnego pośrednictwa pracy i wsparcia motywacyjnego w formie konsultacji psychologicznych oraz grup wsparcia.

Zgodnie z wymogami konkursowymi do projektu zaangażowano 16 wolontariuszy

- trenerów pracy oraz 6 wolontariuszy - specjalistów do spraw monitorowania i ewidencjonowania wsparcia. Łącznie wolontariusze wypracowali 3 654 godziny.

Dodatkowo, pracownicy Centrów DZWONI organizując różnorodne akcje i podejmując szereg działań, w tym kampanie 1% i poszukiwanie darczyńców, pozyskali środki finansowe na wkład własny do przedmiotowego projektu w wysokości 69 957,31 zł.

Ponadto, pracownicy Centrum DZWONI w Bytomiu zainicjowali akcję informacyjno-

- promocyjną #normalniesiepracuje, dzięki której promowane jest zatrudnienie wspomaganie i działania PSONI w tym zakresie na skalę ogólnopolską.

3.3.2. Projekty wydawnicze - „Wiedza dla włączenia”

Źródło finansowania: PFRON w ramach konkursu „Samodzielni i skuteczni” (konkurs 4/2017 na zadania zlecane)

Projekt wieloletni, realizowany od 01.07.2018 do 31.03.2021 z podziałem na III okresy finansowania. W roku 2018 realizowano projekt w ramach pierwszych 6 miesięcy I (skróconego) okresu finansowania.

W związku z problemami z wysokością dofinansowania, realizacja trzyletniego projektu wydawniczego została w pierwszym okresie skrócona i rozpoczęła się dopiero 1 lipca 2018.

Wszystkie wydawnictwa PSONI promują idee włączenia społecznego i równych praw dla wszystkich obywateli RP. Cel - przeciwdziałanie wykluczeniu oraz poprawa postrzegania osób z niepełnosprawnością intelektualną przez społeczeństwo, poprzez dostarczanie informacji i wiedzy osobom z niepełnosprawnością intelektualną, ich otoczeniu i całemu społeczeństwu - Stowarzyszenie realizuje poprzez tworzenie i wydawanie profesjonalnych publikacji, na najwyższym poziomie merytorycznym i technicznym.

Od lipca 2018 do końca roku PSONI wydało dwa numery kwartalnika „Społeczeństwo dla Wszystkich”, w których zamieszczone są artykuły na temat m.in.: aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością intelektualną, współpracy profesjonalistów z rodzinami osób z niepełnosprawnościami, edukacji, wczesnej interwencji, polityki społecznej, zagadnień prawnych, różnych form i metod terapii, uczestniczenia

w kulturze osób z niepełnosprawnościami oraz ich twórczości. W każdym numerze znaleźć można przynajmniej jeden artykuł autorstwa osoby z niepełnosprawnością intelektualną. A do najważniejszych artykułów opracowywane są wersje w tekście łatwym do czytania i zrozumienia.

Popularnością wśród czytelników, zwłaszcza z niepełnosprawnością, cieszy się stała rubryka autorstwa Zagadkowego Redaktora, zawierająca krzyżówki, zagadki

i łamigłówek. Coraz więcej uczestników placówek PSONI i innych osób angażuje się w rozwiązywanie tych zagadek i nadsyła do redakcji swoje odpowiedzi na zadanie konkursowe. W każdym numerze publikowane są nazwiska osób, które nadesłały poprawne rozwiązania. Jedna z nich otrzymuje nagrodę - kubek ze swoim imieniem i z winietą kwartalnika.

W serii wydawniczej „Biblioteka self-adwokata” w 2018 roku ukazało się pięć nowych pozycji:

- „Moje zdrowie psychiczne”,
- „Moje prawa konsumenckie”,
- „Moja wiedza na temat pracy Policji”,
- „Moje prawo do obrony przed przemocą”
- „Moje problemy z uzależnieniami”.

Publikacją roku 2018 była natomiast książka pt. „Wczesna Interwencja - wsparcie dziecka i rodziny” zawierająca materiały z XLII Międzynarodowego Sympozjum Naukowego, które odbyło się we wrześniu w Warszawie (o Sympozjum czytaj na str. 22)

Oprócz wydawnictw papierowych, wszystkie publikacje wydawane przez PSONI w ramach projektów zamieszczane są w formacie PDF w zakładce „Publikacje” na stronie www.psoni.org.pl.

3.3.3 Projekty dotyczące rehabilitacji w placówkach

1) „Ku samodzielności”

Źródło finansowania: PFRON w ramach 24. konkursu na zadania zlecane

Projekt wieloletni, realizowany od 01.01.2016 do 31.03.2018 z podziałem na II okresy finansowania. W roku 2018 realizowano projekt w ramach trzech ostatnich miesięcy II okresu finansowania.

W projekcie brało udział 100 beneficjentów - dzieci będących pod opieką Ośrodka Wczesnej Interwencji Zarządu Głównego PSONI, w wieku od 18 miesięcy do 8 lat. Rehabilitacja była prowadzona w formie indywidualnych i grupowych treningów umiejętności.

Celem indywidualnych treningów umiejętności było nabywanie i rozwijanie przez dzieci z niepełnosprawnością lub zagrożonych niepełnosprawnością umiejętności

i kompetencji niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania, w szczególności: umiejętności sprawnego przemieszczania się, posługiwania się narzędziami komunikowania się, poprawy funkcjonowania poznawczego i społecznego, w tym samoobsługi i czynności codziennych. Indywidualne treningi miały charakter cykliczny, ciągły.

Grupowe treningi umiejętności społecznych przygotowują dzieci do pełnienia różnych ról społecznych (przedszkolaka, ucznia) i uczestnictwa w życiu szerszej grupy społecznej w środowisku lokalnym, dzięki temu umożliwiają pójście do przedszkola lub szkoły zlokalizowanej w pobliżu miejsca zamieszkania. Efekty prowadzonej rehabilitacji są zindywidualizowane, zależne od poziomu funkcjonowania dziecka.

Grupowe treningi umiejętności społecznych umożliwiły dzieciom nabywanie różnych umiejętności niezbędnych do:

- ☑ poszerzania kręgów interakcyjnych;
- ☑ opanowywania odpowiednich zachowań, stosownie do sytuacji;
- ☑ przestrzegania przyjętych konwencji i ograniczeń (norm społecznych);
- ☑ rozwijania umiejętności współpracy;
- ☑ rozwijania umiejętności zauważania działań innych osób i odpowiadania na nie;
- ☑ rozwijania umiejętności wykonywania poleceń;
- ☑ rozwijania umiejętności czekania na swoją kolej i działania na zmianę;
- ☑ rozwijania umiejętności wytrwania w danej czynności;
- ☑ opanowywania umiejętności związanych z samodzielnym funkcjonowaniem w zmieniających się warunkach;
- ☑ rozwijania umiejętności interpersonalnych w różnych kręgach relacyjnych;
- ☑ rozwijania znajomości i rozumienia wielu różnych emocji i wiedzy, jak sobie radzić z emocjami innych osób;
- ☑ rozwijania zdolności do rozumienia wzajemności, będącej aspektem współpracy i negocjacji;
- ☑ rozwijania zdolności do stosowania odpowiednich strategii rozwiązywania problemów;
- ☑ rozwijania zdolności do uświadamiania sobie uczuć, myśli oraz własnych potrzeb w interakcjach społecznych;

☒ osiągnięcia skutecznego, aprobowanego społecznie repertuaru zachowań społecznych;

☒ generalizowania wyuczonych umiejętności na różnorodne sytuacje życiowe.

W ramach projektu każde dziecko uczestniczyło w jednej godzinie indywidualnych treningów i jednej godzinie grupowych treningów tygodniowo.

2) „Ku samodzielności i niezależności”

Źródło finansowania: PFRON w ramach konkursu 4/2017 na zadania zlecane,

Projekt wieloletni, realizowany od 01.04.2018 do 31.03.2021 z podziałem na III okresy finansowania. W roku 2018 realizowano projekt w ramach pierwszych 9 miesięcy I okresu finansowania.

Projekt składa się z dwóch zadań:

☒ Zadanie 1 „Prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek” (realizowane w Ośrodku Wczesnej Interwencji Zarządu Głównego oraz w Ośrodku Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczym Koła PSONI w Wyszкові)

☒ Zadanie 4 „Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji nt. przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych ” (realizowane przez pracowników Biura Zarządu Głównego).

W Ośrodku Wczesnej Interwencji Zarządu Głównego PSONI w każdym miesiącu realizacji zadania 1 projektu bierze udział 90 dzieci. Cel projektu zakłada zwiększenie ich samodzielności poprzez umożliwienie im rozwoju kompetencji społecznych w zakresie: umiejętności poznawczych, ruchowych, manualnych i koordynacji wzrokowo-ruchowej, czynności samoobsługowych, umiejętności komunikowania się z otoczeniem oraz umiejętności nawiązywania kontaktów interpersonalnych.

Aby umożliwić dzieciom nabywanie tych kompetencji, w 2018 roku zrealizowano następujące działania:

☒ przeprowadzono ocenę funkcjonalną dzieci biorących udział w projekcie za pomocą odpowiednio skonstruowanych narzędzi - inwentarzy umiejętności opracowanych w oparciu o kryteria ICF-CY (WHO, 2011). Ocena obejmowała takie sfery rozwoju dziecka jak: poznawcza, społeczna, ruchowa i emocjonalna.

☒ w oparciu o przeprowadzoną diagnozę funkcjonalną określono indywidualne potrzeby rozwojowe w zakresie rehabilitacji. Cele rehabilitacji były zróżnicowane dla każdego dziecka w zależności od jego indywidualnych potrzeb, wieku oraz oceny warunków środowiskowych. Dla każdego dziecka określono indywidualnie zróżnicowane formy wsparcia oraz metody pracy. Uwzględnione zostało niezbędne oprzyrządowanie specjalistyczne oraz sposób współpracy z rodziną.

☒ w 2018 roku prowadzono rehabilitację w postaci różnorodnych form wsparcia dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości.

Wsparcie udzielane było poprzez:

- Indywidualne treningi umiejętności, z wykorzystaniem metod pozwalających na określenie i wydobycie z dziecka jego możliwości i potencjału, ukierunkowanych

na nabywanie i rozwijanie umiejętności i kompetencji niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania, w szczególności umiejętności sprawnego przemieszczania się, posługiwania się narzędziami komunikowania się, poprawy funkcjonowania poznawczego i społecznego, w tym samoobsługi i czynności codziennych.

Indywidualne treningi mają charakter cykliczny, ciągły; każde dziecko uczestniczy 1 raz w tygodniu w zajęciach w wymiarze 1 godziny.

- Grupowe treningi umiejętności społecznych, których celem jest nabywanie umiejętności i kompetencji niezbędnych do funkcjonowania w szerszej grupie społecznej (przedszkole, szkoła) w środowisku lokalnym.

Grupowe treningi umiejętności społecznych mają charakter cykliczny, ciągły; każde dziecko uczestniczy w zajęciach 1 raz w tygodniu w wymiarze 1 godziny.

W okresie od 01.04.2018 do końca roku w projekcie wzięło udział 132 dzieci.

3.3.4 Projekty dofinansowane ze środków Unii Europejskiej - EFS

1) „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych”

Projekt współfinansowany ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego - Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś priorytetowa: IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.1 Innowacje społeczne.

Termin realizacji: 01.09.2016 - 31.05.2018

W ramach projektu PSONI pełniło rolę Inkubatora Innowacji Społecznych, którego zadaniem było wyszukanie potencjalnych innowatorów w obszarze usług opiekuńczych dla osób z niepełnosprawnościami, dotarcie do nich oraz zachęcenie do udziału w projekcie, a także udzielenie innowatorom wsparcia merytorycznego i organizacyjno-technicznego.

Głównym celem projektu było wykorzystanie wypracowanych w procesie testowania innowacyjnych pomysłów na rzecz poprawy skuteczności usług opiekuńczych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie całego kraju.

PSONI, jako inkubator innowacji, podpisało 41 umów grantowych na sfinansowanie realizacji projektów (wybranych spośród 126 złożonych wniosków) na łączną kwotę 2.019.689,56 zł. Podmioty, które otrzymały środki, poprzez testowanie pomysłów będących przedmiotem projektów miały na celu wypracowanie modelu innowacji społecznej, gotowej do adaptacji przez organizacje i instytucje działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

W każdym projekcie grantowym wzięło udział średnio 40 uczestników, czyli łącznie w trakcie testowania z różnego rodzaju usług asystencko-opiekuńczych mogło skorzystać ponad 1640 osób z niepełnosprawnościami, ich rodzin i opiekunów.

W lutym 2018 Rada Programowa wybrała 9 najlepszych projektów do szerokiego udostępnienia. Członkowie Rady Programowej dokonali wyboru na podstawie wyników ewaluacji wszystkich projektów grantowych. Dziewięciu Innowatorów przygotowało

produkty finalne swoich innowacji, które upowszechnialiśmy zamieszczając je na stronie projektu: www.innowacje.psoni.org.pl oraz przedstawiając na 10 warsztatach upowszechniających, zorganizowanych w całej Polsce. Zorganizowaliśmy również mult mailing do jednostek samorządu terytorialnego, informujący o wypracowanych innowacjach społecznych.

Upowszechnianie realizowaliśmy również w mediach społecznościowych - na Facebooku powstał profil, na którym zamieszczaliśmy bieżące informacje na temat upowszechniania innowacji i odpowiadaliśmy na pytania podmiotów zainteresowanych ich adaptacją.

Produkty finalne - 9 najlepszych innowacji i 32 modele innowacji opracowane po zakończeniu testowania - zostały przesłane do MliR wraz ze sprawozdaniem końcowym. Po zakończeniu weryfikacji i rozliczenia projektu wszystkie produkty innowacji zostaną zamieszczone na stronie [www. Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju](http://www.MinisterstwaInwestycjiiRozwoju.gov.pl).

Więcej informacji – na stronie internetowej projektu:

2) „Bezpieczna przyszłość. Model środowiskowego wsparcia dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną (osób z NI) ” Projekt współfinansowany ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego - Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś priorytetowa: IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.1 Innowacje społeczne.

Termin realizacji: 01.09.2018 - 31.03.2021

Projekt realizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych BORIS, Stowarzyszeniem Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niewidomych i Słabowidzących TĘCZA, Uniwersytetem Warszawskim, Stowarzyszeniem Horyzont, Gminą Miasta Elbląg, Gminą Suwałki, Powiatem Jarosławskim, Powiatem Ostródzkim, Gminą Nidzica, Powiatem Olsztyńskim, Gminą Miasta Gdańsk, Gminą Goleniów.

Celem projektu jest testowanie Modelu Bezpieczna przyszłość przez użytkowników i odbiorców w 8 społecznościach lokalnych: Jarosław, Biskupiec, Nidzica, Gdańsk, Elbląg, Suwałki, Ostróda, Goleniów. Model zawiera opis rozwiązań i ich wariantów wdrożeniowych, dostosowanych do różnych społeczności lokalnych, o odmiennych charakterystykach, z możliwością wyboru najbardziej odpowiednich dla poszczególnych osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin, jak i warunków lokalnych. Model w szczególności ukierunkowany jest na stworzenie sytuacji, w której możliwe będzie pozostanie osoby z NI w swoim środowisku życia, także po śmierci opiekunów (rodziców lub innych osób bliskich), przez stworzenie dla niej planu na przyszłość i kręgu wsparcia składającego się ze specjalistów, rodziny, przyjaciół, wolontariuszy i innych osób z otoczenia.

Uczestnikami projektu są osoby z niepełnosprawnością intelektualną o różnym stopniu niepełnosprawności (minimum 10 osób w każdym miejscu testowania) oraz ich rodziny. Troje uczestników projektu ma orzeczenie o niepełnosprawności intelektualnej w stopniu lekkim, 88 osób w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz jedna osoba w stopniu głębokim. Uczestnikom projektu zapewniamy wsparcie doradcze: prawników, doradców finansowych, psychologów, seksuologów, a nawet dietetyków. Zgodnie z założeniami, na zakończenie projektu wokół każdej osoby

z niepełnosprawnością intelektualną zostanie stworzony działający krąg wsparcia oraz plan na przyszłość dotyczący jej zabezpieczenia finansowego, lokalowego i środowiskowego.

3) „Administracja centralna na rzecz Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami. Monitoring wdrażania”.

Projekt współfinansowany ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego - Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś priorytetowa: II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.6 Wysoka jakość polityki na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych.

Termin realizacji: 01.04.2017 - 31.03.2019

Projekt realizowany w partnerstwie z Polskim Związkiem Głuchych (Lider) i Fundacją Instytut Rozwoju Regionalnego (Partner); PSONI pełni rolę Partnera w projekcie.

Celem głównym projektu było zwiększenie zdolności 51 instytucji administracji rządowej o charakterze centralnym do wdrażania postanowień Konwencji ONZ

o prawach osób z niepełnosprawnościami, poprzez przeprowadzenie w tych instytucjach monitoringu sposobu wdrażania postanowień Konwencji.

Projekt realizowany był zgodnie z Metodologią prowadzenia monitoringu działań jednostek administracji pod kątem realizacji praw osób z niepełnosprawnościami, opracowanej na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

PSONI było odpowiedzialne za przeprowadzenie szczegółowego monitoringu w 17 wybranych instytucjach administracji centralnej. W 2018 roku zespół monitoringowy PSONI przeprowadził monitoring we wszystkich 17 instytucjach: Kancelarii Prezesa Rady Ministrów; Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej; Ministerstwie Spraw Zagranicznych; Ministerstwie Zdrowia; Narodowym Funduszu Zdrowia; Biurze Rzecznika Praw Pacjenta; Narodowym Centrum Badań i Rozwoju; Głównym Urzędzie Statystycznym; Ministerstwie Środowiska; Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska; Urzędzie do Spraw Cudzoziemców; Urzędzie do Spraw Kombatantów

i Osób Represjonowanych; Komendzie Głównej Policji; Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu; Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej; Rządowym Centrum Legislacji; Centrum Badania Opinii Społecznej.

W ramach monitoringu w ww. instytucjach w 2018 roku przeprowadzono następujące działania: zebrano dane o instytucjach; zorganizowano spotkania bezpośrednie

z przedstawicielami instytucji; przeprowadzono analizę danych zastanych, audyty dostępności informacji, architektoniczne; przeprowadzono konsultacje społeczne

z udziałem osób z niepełnosprawnościami i/lub osób działających na ich rzecz.

Ponadto osoby z niepełnosprawnościami przeprowadziły w instytucjach badania metodą „tajemniczy klient”. Na podstawie otrzymanych informacji zespół monitoringowy przygotował dla każdej instytucji raport końcowy z rekomendacjami. W ostatnim kwartale 2018 roku w instytucjach odbyły się spotkania podsumowujące, podczas których przyjęto treść raportów końcowych. Rozpoczęto także opracowywanie treści raportów w tekście łatwym do czytania i zrozumienia.

3.3.5 Projekty dofinansowane ze środków Unii Europejskiej - Erasmus+

1) „Be.Safe - Educational support for persons with intellectual disability suffering internet crime and violence” („Bądź Bezpieczny - Wsparcie edukacyjne osób

z niepełnosprawnością intelektualną doświadczających przestępstw internetowych i przemocy”)

Międzynarodowy projekt partnerski finansowany z programu Erasmus+ Edukacja Dorosłych

Partnerstwo w projekcie tworzą następujące organizacje i instytucje:

Association Regional centre for people with intellectual disability Poraka Nasa z Macedonii, Spolecnost pro podporu lidi s mentalnim postizenim v Ceske Republice z Czech, Instituto Politecnico De Santarem z Portugalii, Inclusion Europe z Belgii oraz PSONI.

Termin realizacji projektu: 15.10.2017 - 15.10.2019

2) „Kierunek: edukacja włączająca w Europie”

(franc. „Cap sur l'Ecole Inclusive en Europe”)

Źródło finansowania: projekt finansowany z programu Erasmus+, Akcja 2

– Partnerstwo strategiczne na rzecz edukacji szkolnej;

Termin realizacji: 01.09.2016 - 31.08.2019

Strona internetowa projektu: <http://www.ecoleinclusiveeurope.eu/pl>

W projekcie bierze udział 10 partnerów z 7 krajów Europy: Francja, Portugalia, Belgia, Rumunia, Włochy, Grecja, Polska.

<p>1.2. Zasięg terytorialny prowadzonej przez organizację działalności pożytku publicznego</p> <p><i>(Należy wskazać jedną lub więcej pozycji)</i></p>	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td>☐ najbliższe sąsiedztwo (osiedle, dzielnica, sołectwo, wieś, przysiółek)</td> <td>☐ województwo</td> </tr> <tr> <td>☐ gmina</td> <td>☐ kilka województw</td> </tr> <tr> <td>☐ kilka gmin</td> <td>☒ cały kraj</td> </tr> <tr> <td>☐ powiat</td> <td>☐ poza granicami kraju</td> </tr> <tr> <td>☐ kilka powiatów</td> <td></td> </tr> </table>	☐ najbliższe sąsiedztwo (osiedle, dzielnica, sołectwo, wieś, przysiółek)	☐ województwo	☐ gmina	☐ kilka województw	☐ kilka gmin	☒ cały kraj	☐ powiat	☐ poza granicami kraju	☐ kilka powiatów	
☐ najbliższe sąsiedztwo (osiedle, dzielnica, sołectwo, wieś, przysiółek)	☐ województwo										
☐ gmina	☐ kilka województw										
☐ kilka gmin	☒ cały kraj										
☐ powiat	☐ poza granicami kraju										
☐ kilka powiatów											

2. Informacja dotycząca liczby odbiorców działań organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym

<p>2.1. Liczba odbiorców działań organizacji</p> <p><i>(Należy oszacować liczbę odbiorców działań organizacji w okresie sprawozdawczym, w podziale na osoby fizyczne i osoby prawne)</i></p>	Osoby fizyczne	31789	
	Osoby prawne	0	

<p>2.2. Informacje na temat odbiorców innych, niż wymienieni w pkt 2.1, na rzecz których działała organizacja</p> <p><i>(Np. zwierzęta, zabytki)</i></p>	
--	--

3. Informacja dotycząca działalności nieodpłatnej pożytku publicznego organizacji w okresie sprawozdawczym

<p>3.1. Organizacja prowadziła działalność nieodpłatną pożytku publicznego</p>	☒ Tak ☐ Nie
--	---

3.2. Należy podać informację na temat przedmiotu działalności nieodpłatnej organizacji w okresie sprawozdawczym, wraz ze wskazaniem sfer(-y) działalności pożytku publicznego, o których mowa w art. 4 ust.1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a także kodu(-ów) PKD 2007 odpowiadającego(-ych) tej działalności. Jeżeli organizacja prowadzi więcej niż 3 rodzaje działalności nieodpłatnej, należy podać informację na temat 3 głównych rodzajów działalności (podanie maksymalnie 3 kodów), **zaczynając od głównego przedmiotu działalności**

Lp.	Sfera działalności pożytku publicznego	Przedmiot działalności	Numer Kodu (PKD)	Szacunkowe koszty poniesione w ramach sfery z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych
1	działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	Podniesienie umiejętności obywatelskich i zwiększenie aktywności osób z niepełnosprawnością intelektualną i społeczności skupionych wokół nich - rodzin, przyjaciół, profesjonalistów na co dzień pracujących z osobami z niepełnosprawnością. Między innymi poprzez realizację projektów takich jak: „Wiedza dla Integracji”, „Ku samodzielności i niezależności”, „Centrum Doradztwa Zawodowego i Wspierania Osób Niepełnosprawnych Intellektualnie (Centrum DZWONI)”, „Administracja centralna na rzecz Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami. Monitoring wdrażania.”	94.99.Z	39 484,13 zł
2	działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	Prowadzenie dla osób dorosłych form indywidualnego wsparcia w niezależnym, samodzielnym życiu, mieszkalnictwa chronionego, szkolenia zawodowego i przygotowania do pracy oraz aktywnego poszukiwania i pośrednictwa pracy, zatrudnienia chronionego i wspomagane na otwartym rynku pracy a także edukacji ustawicznej. Udzielanie wsparcia członkom z niepełnosprawnością intelektualną, aby oni sami mogli występować w swoim imieniu, między innymi poprzez doradztwo, szkolenie, asystowanie i opiekę prawną a także występowanie w interesie indywidualnych osób z niepełnosprawnością intelektualną.	85.59.Z	0,00 zł
3	działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	Prowadzenie na zlecenie oraz ze środków własnych różnorodnych usług, m.in. w formie placówek i zespołów kompleksowej, wielospecjalistycznej pomocy, w szczególności w zakresie wczesnej interwencji, rehabilitacji, działalności leczniczej, terapii, w tym socjoterapii; edukacji, rewalidacji i wychowania, m.in. w formie wychowania przedszkolnego i wspierania rozwoju oraz będących realizacją obowiązku szkolnego i obowiązku nauki; edukacji obywatelskiej, europejskiej i ekologicznej oraz działalności rehabilitacyjno-rekreacyjnej, sezonowego wypoczynku, kulturalnej, sportowej i innej wynikającej z idei aktywnego życia przy pełnym włączeniu w życie grup rówieśniczych i lokalnej społeczności; organizowanie dowozu itp., z uwzględnieniem niezbędnej opieki we wszystkich formach.	88.10.Z	34 622,64 zł

4. Informacja dotycząca działalności odpłatnej pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym

4.1. Organizacja prowadziła działalność odpłatną pożytku publicznego

Tak

Nie

4.2. Należy podać informację na temat przedmiotu działalności odpłatnej organizacji w okresie sprawozdawczym, wraz ze wskazaniem sfer(-y) działalności pożytku publicznego, o których mowa w art. 4 ust.1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a także kodu(-ów) PKD 2007 odpowiadającego(-ych) tej działalności. Jeżeli organizacja prowadzi więcej niż 3 rodzaje działalności odpłatnej, należy podać informację na temat trzech głównych rodzajów działalności (podanie maksymalnie 3 kodów), **zaczynając od głównego przedmiotu działalności**

Lp.	Sfera działalności pożytku publicznego	Przedmiot działalności	Numer Kodu (PKD)	Szacunkowe koszty poniesione w ramach sfery z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych
-----	--	------------------------	------------------	---

5. Informacja dotycząca działalności gospodarczej organizacji w okresie sprawozdawczym

5.1. Organizacja prowadziła działalność gospodarczą	☐ Tak ☒ Nie
---	---

5.2. Należy podać informację na temat przedmiotu działalności gospodarczej organizacji wraz z opisem tej działalności w okresie sprawozdawczym, a także kodu(-ów) PKD 2007 odpowiadającego(-ych) tej działalności. Jeżeli organizacja prowadzi więcej niż 3 rodzaje działalności gospodarczej, należy podać informację na temat 3 głównych rodzajów działalności (podanie maksymalnie 3 kodów), **zaczynając od głównego przedmiotu działalności**

Lp.	Numer Kodu (PKD)	Przedmiot i opis działalności
-----	------------------	-------------------------------

III. Przychody i koszty organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym

1. Informacja o przychodach organizacji

1. Łączna kwota przychodów organizacji ogółem (zgodnie z rachunkiem zysków i strat)	18 257 235,55 zł
a) przychody z działalności nieodpłatnej pożytku publicznego	18 251 555,25 zł
b) przychody z działalności odpłatnej pożytku publicznego	0,00 zł
c) przychody z działalności gospodarczej	0,00 zł
d) przychody finansowe	5 131,28 zł
e) pozostałe przychody	549,02 zł

2. Informacja o źródłach przychodów organizacji

2.1. Przychody z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych	139 233,64 zł	
2.2. Ze źródeł publicznych ogółem:	17 306 481,78 zł	
w tym:	a) ze środków europejskich w rozumieniu przepisów o finansach publicznych	1 104 471,26 zł
	b) ze środków budżetu państwa	10 078 316,86 zł
	c) ze środków budżetu jednostek samorządu terytorialnego	603 045,54 zł
	d) ze środków państwowych funduszy celowych	5 520 648,12 zł
2.3. Ze źródeł prywatnych ogółem:	643 980,70 zł	

w tym:	a) ze składek członkowskich	349 073,45 zł
	b) z darowizn od osób fizycznych	220 324,82 zł
	c) z darowizn od osób prawnych	52 396,00 zł
	d) z ofiarności publicznej (zbiórek publicznych, kwest)	22 186,43 zł
	e) ze spadków, zapisów	0,00 zł
	f) z wpływów z majątku (w szczególności sprzedaży lub wynajmu składników majątkowych)	0,00 zł
	g) z działalności gospodarczej	0,00 zł
		167 539,43 zł

3. Informacje o kosztach poniesionych z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w okresie sprawozdawczym

3.1. Stan środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na pierwszy dzień roku sprawozdawczego	150 586,99 zł
3.2. Wysokość kwoty poniesionych kosztów z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w okresie sprawozdawczym ogółem	74 106,77 zł
3.3. Działania, w ramach których poniesiono koszty ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w okresie sprawozdawczym (w szczególności określone w pkt II.1.1), oraz szacunkowe kwoty przeznaczone na te działania	
1 wycieczki, spotkania integracyjne dla osób z niepełnosprawnością intelektualną	39 484,13 zł
2 utrzymania i doposażenie placówek dla osób z niepełnosprawnością intelektualną	31 737,21 zł
3 rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną	2 885,43 zł
3.4. Cele szczegółowe, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, wskazane przez podatników podatku dochodowego od osób fizycznych, na które organizacja pożytku publicznego poniosła najwyższe koszty ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego w okresie sprawozdawczym wraz z kwotą kosztów	

4. Informacje o poniesionych kosztach w okresie sprawozdawczym	Koszty ogółem:	W tym: wysokość kosztów finansowana z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych
4.1. Koszty organizacji w okresie sprawozdawczym ogółem:	18 031 630,59 zł	74 106,77 zł
a) koszty z tytułu prowadzenia nieodpłatnej działalności pożytku publicznego	17 988 347,67 zł	74 106,77 zł
b) koszty z tytułu prowadzenia odpłatnej działalności pożytku publicznego	0,00 zł	0,00 zł
c) koszty z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej	0,00 zł	
d) koszty finansowe	275,12 zł	
e) koszty administracyjne	0,00 zł	0,00 zł
f) pozostałe koszty ogółem	43 007,80 zł	0,00 zł
4.2. Koszty kampanii informacyjnej lub reklamowej związanej z pozyskiwaniem 1% podatku dochodowego od osób fizycznych	0,00 zł	0,00 zł

5. Wynik działalności odpłatnej i nieodpłatnej pożytku publicznego lub działalności gospodarczej organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym

5.1. Wynik działalności nieodpłatnej pożytku publicznego	263 207,58 zł
5.2. Wynik działalności odpłatnej pożytku publicznego	0,00 zł
5.3. Wynik działalności gospodarczej	0,00 zł
w tym: wysokość środków przeznaczona na działalność pożytku publicznego	0,00 zł
IV. Korzystanie z uprawnień w okresie sprawozdawczym	
<p>1. Organizacja korzystała z następujących zwolnień</p> <p><i>(Należy wskazać jedną lub więcej pozycji. W przypadku zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych - podać dodatkowo kwotę)</i></p>	<p>☐ z podatku dochodowego od osób prawnych</p> <p>☒ z podatku od nieruchomości</p> <p>☐ z podatku od czynności cywilnoprawnych</p> <p>☐ z podatku od towarów i usług</p> <p>☐ z opłaty skarbowej</p> <p>☒ z opłat sądowych</p> <p>☐ z innych zwolnień, jakich:</p> <p>☐ nie korzystała</p>
2. Organizacja korzystała z prawa do nieodpłatnego informowania przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji o prowadzonej działalności nieodpłatnej pożytku publicznego, zgodnie z art. 23a ust. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji.	<p>☐ Tak</p> <p>☒ Nie</p>
3. Organizacja korzystała z uprawnienia do nabycia na szczególnych zasadach prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości z zasobu Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, lub zawarła na preferencyjnych warunkach z podmiotami publicznymi umowy użytkowania, najmu, dzierżawy lub użyczenia i przysługuje jej w odniesieniu do tych nieruchomości następujące prawo:	<p>☐ własność</p> <p>☐ użytkowanie wieczyste</p> <p>☒ najem</p> <p>☐ użytkowanie</p> <p>☐ użyczenie</p> <p>☐ dzierżawa</p> <p>☐ nie korzystała</p>
V. Personel organizacji pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym	
1. Pracownicy oraz osoby zatrudnione na podstawie umowy cywilnoprawnej	
1.1. Liczba osób zatrudnionych w organizacji na podstawie stosunku pracy <i>(Należy uwzględnić wszystkie osoby zatrudnione w organizacji na podstawie stosunku pracy (etat lub część etatu) w okresie sprawozdawczym, nawet jeżeli obecnie nie są już zatrudnione w organizacji)</i>	300 osób
1.2. Przeciętna liczba zatrudnionych w organizacji na podstawie stosunku pracy w przeliczeniu na pełne etaty <i>(Aby określić przeciętne zatrudnienie należy zsumować wszystkie osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w poszczególnych miesiącach w okresie sprawozdawczym (wraz z ułamkami odpowiadającymi części etatu, np. 0,50 w przypadku osoby zatrudnionej na pół etatu), dodać do siebie sumy zatrudnionych z 12 miesięcy i podzielić przez 12. Wynik wpisać z dokładnością do 2 miejsc po przecinku)</i>	203,99 etatów

1.3. Liczba osób w organizacji świadczących usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej <i>(Jeżeli kilka umów cywilnoprawnych było wykonywanych przez jedną osobę, to dana osoba powinna być policzona tylko raz)</i>		155 osób
2. Członkowie		
2.1. Organizacja posiada członków		☒ Tak ☐ Nie
2.2. Liczba członków organizacji wg stanu na ostatni dzień roku sprawozdawczego		10 785 osób fizycznych
		0 osób prawnych
3. Wolontariat w okresie sprawozdawczym		
3.1. Organizacja korzystała ze świadczeń wykonywanych przez wolontariuszy <i>(Zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wolontariuszami są osoby fizyczne, które ochotniczo i bez wynagrodzenia wykonują świadczenia na rzecz organizacji, niezależnie od tego, czy są to osoby niezwiązane z organizacją, członkowie, pracownicy, osoby świadczące usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej czy przedstawiciele władz organizacji)</i>		☒ Tak ☐ Nie
3.2. Liczba wolontariuszy wykonujących świadczenie na rzecz organizacji <u>przez okres krótszy niż 30 dni</u> <i>(Każdy wolontariusz powinien być liczony tylko raz, niezależnie od liczby świadczeń wykonanych na rzecz organizacji w okresie sprawozdawczym i czasu pracy)</i>		108 osób
w tym:	a) członkowie organizacji, pracownicy organizacji, osoby świadczące usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej, członkowie organu zarządzającego	11 osób
	b) inne osoby	97 osób

3.3. Liczba wolontariuszy wykonujących świadczenie na rzecz organizacji <u>przez okres od 30 dni do 6 miesięcy</u> <i>(Każdy wolontariusz powinien być liczony tylko raz, niezależnie od liczby świadczeń wykonanych na rzecz organizacji w okresie sprawozdawczym)</i>		0 osób
w tym:	a) członkowie organizacji, pracownicy organizacji, osoby świadczące usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej, członkowie organu zarządzającego	0 osób
	b) inne osoby	0 osób
3.4. Liczba wolontariuszy wykonujących świadczenie na rzecz organizacji przez okres <u>dłuższy niż 6 miesięcy</u> <i>(Każdy wolontariusz powinien być liczony tylko raz, niezależnie od liczby świadczeń wykonanych na rzecz organizacji Okw okresie sprawozdawczym)</i>		66 osób
w tym:	a) członkowie organizacji, pracownicy organizacji, osoby świadczące usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej, członkowie organu zarządzającego	35 osób
	b) inne osoby	31 osób
VI. Wynagrodzenia w okresie sprawozdawczym		
1. Łączna kwota wynagrodzeń (brutto) wypłaconych przez organizację w okresie sprawozdawczym		11 339 252,89 zł
w tym:	a) z tytułu umów o pracę	9 565 900,64 zł
	- wynagrodzenie zasadnicze	8 833 116,12 zł
	- nagrody	140 872,65 zł
	- premie	591 911,87 zł
	- inne świadczenia	0,00 zł
b) z tytułu umów cywilnoprawnych	1 773 352,25 zł	
2. Łączna kwota wynagrodzeń wypłaconych przez organizację pracownikom oraz osobom świadczącym usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej, w związku z prowadzoną działalnością pożytku publicznego		11 339 252,89 zł
w tym:	a) w związku z prowadzoną działalnością odpłatną pożytku publicznego	0,00 zł
	b) w związku z prowadzoną działalnością nieodpłatną pożytku publicznego	11 339 252,89 zł
3. Łączna kwota wynagrodzeń wypłaconych przez organizację pracownikom oraz osobom świadczącym usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej w związku z prowadzoną przez organizację działalnością gospodarczą		0,00 zł
4. Wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (brutto) wypłaconego członkom organu zarządzającego organizacji, wliczając wynagrodzenie zasadnicze, nagrody, premie i inne świadczenia oraz umowy cywilnoprawne <i>(Aby określić przeciętne miesięczne wynagrodzenie należy: 1. zsumować wszystkie kwoty wynagrodzeń wypłacone w ciągu roku sprawozdawczego (wliczając wynagrodzenie zasadnicze, nagrody, premie i inne świadczenia oraz umowy cywilnoprawne); 2. podzielić zsumowaną kwotę przez 12 (miesiące) 3. podzielić przez liczbę członków zarządu)</i>		284,36 zł
5. Wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (brutto) wypłaconego członkom organu kontroli lub nadzoru, wliczając wynagrodzenie zasadnicze, nagrody, premie i inne świadczenia oraz umowy cywilnoprawne <i>(zgodnie z objaśnieniem z punktu 4)</i>		0,00 zł
6. Wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (brutto) wypłaconego członkom innych, niż organu zarządzającego, kontroli lub nadzoru, organów organizacji, wliczając wynagrodzenie zasadnicze, nagrody, premie i inne świadczenia oraz umowy cywilnoprawne <i>(zgodnie z objaśnieniem z punktu 4)</i>		0,00 zł
7. Wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (brutto) wypłaconego pracownikom organizacji, z pominięciem wynagrodzeń osób, o których mowa w pkt 4-6, wliczając wynagrodzenie zasadnicze, nagrody, premie i inne świadczenia, oraz osobom świadczącym usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej <i>(zgodnie z objaśnieniem z punktu 4)</i>		2 076,79 zł

8. Wysokość najwyższego (jednostkowego) miesięcznego wynagrodzenia (brutto) wypłaconego członkowi organu zarządzającego, wliczając wynagrodzenie zasadnicze, nagrody, premie i inne świadczenia oraz umowy cywilnoprawne	6 477,74 zł
9. Wysokość najwyższego (jednostkowego) miesięcznego wynagrodzenia (brutto) wypłaconego członkowi organu kontroli lub nadzoru, wliczając wynagrodzenie zasadnicze, nagrody, premie i inne świadczenia oraz umowy cywilnoprawne	0,00 zł
10. Wysokość najwyższego (jednostkowego) miesięcznego wynagrodzenia (brutto) wypłaconego członkowi innych niż organ zarządzający, kontroli lub nadzoru, organów organizacji, wliczając wynagrodzenie zasadnicze, nagrody, premie i inne świadczenia oraz umowy cywilnoprawne	0,00 zł
11. Wysokość najwyższego (jednostkowego) miesięcznego wynagrodzenia (brutto) wypłaconego pracownikowi organizacji, z pominięciem wynagrodzeń osób, o których mowa w pkt 8-10, wliczając wynagrodzenie zasadnicze, nagrody, premie i inne świadczenia, oraz wynagrodzenia wypłaconego osobie świadczącej usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej	15 750,00 zł

12. Dodatkowe uwagi dotyczące wynagrodzeń <i>(Można wpisać informacje dotyczące wynagrodzeń, o których mowa w pkt 1-11, którymi organizacja chciałaby podzielić się z opinią publiczną)</i>	
--	--

VII. Informacja o udzielonych przez organizację pożyczkach publicznego pożyczkach pieniężnych w okresie sprawozdawczym

1. Organizacja udzielała pożyczek pieniężnych	☐ Tak ☒ Nie
2. Wysokość udzielonych pożyczek pieniężnych	0,00 zł
3. Statutowa podstawa przyznania pożyczek pieniężnych	

VIII. Informacja o działalności zleconej organizacji pożyczki publicznego przez organy administracji publicznej w okresie sprawozdawczym

1. Organizacja realizowała zadania zlecone przez organy jednostek samorządu terytorialnego	☒ Tak ☐ Nie
--	---

2. Informacja na temat głównych realizowanych zadań i kwot dotacji otrzymanych na ich realizację
(Należy podać nazwę zadania, jego główny(-e) cel(-e), nazwę organu udzielającego dotacji oraz kwotę przyznanej dotacji)

Lp	Nazwa zadania	Cel(-e) zadania	Nazwa organu udzielającego dotacji	Kwota
1	Dofinansowanie działalności warsztatu terapii zajęciowej	rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną	Urząd m.st. Warszawy	52 073,00 zł
2	Dofinansowanie działalności Terapeutycznego punktu przedszkolnego "Doświadczenie Świata"	rehabilitacja i edukacja dzieci z niepełnosprawnością intelektualną	Urząd m. st. Warszawy	189 778,56 zł
3	Wiedza dla włączenia - wkład własny	zwiększenie samodzielności osób z niepełnosprawnością intelektualną	Urząd m. st. Warszawy	29 970,00 zł

3. W okresie sprawozdawczym organizacja realizowała zadania zlecone przez organy administracji rządowej lub państwowe fundusze celowe	☒ Tak ☐ Nie
---	---

4. Informacja na temat realizowanych zadań i kwot dotacji otrzymanych na ich realizację
(Należy podać nazwę zadania, jego główny(-e) cel(-e), nazwę organu udzielającego dotacji oraz kwotę przyznanej dotacji)

Lp	Nazwa zadania	Cel(-e) zadania	Nazwa organu udzielającego dotacji	Kwota
1	Dofinansowanie działalności warsztatu terapii zajęciowej	rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	470 650,93 zł
2	Kontrakt na prowadzenie rehabilitacji w ramach Ośrodka Wczesnej Interwencji w Warszawie	rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną	Narodowy Fundusz Zdrowia	3 263 238,01 zł
3	Niepubliczna Poradnia Wczesnego Wspomagania Rozwoju	edukacja i rozwój dzieci z niepełnosprawnością intelektualną	Ministerstwo Edukacji Narodowej	908 547,84 zł
4	Centrum Doradztwa Zawodowego i Wspierania Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie - Centrum DZWONI	rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	2 177 011,41 zł
5	Wiedza dla Włączenia	zwiększenie samodzielności osób z niepełnosprawnością intelektualną	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	230 901,60 zł
6	Ku Samodzielności i Niezależności	rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnością intelektualną/zwiększenie samodzielności osób z niepełnosprawnością intelektualną	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	409 057,59 zł
7	„Administracja centralna na rzecz Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami. Monitoring wdrażania.”	zwiększenie samodzielności osób z niepełnosprawnością intelektualną	Ministerstwo Rozwoju	500 622,82 zł

IX. Informacja dotycząca realizowanych przez organizację pożytku publicznego w okresie sprawozdawczym zamówień publicznych

(Należy wpisać realizowane zamówienia publiczne w rozumieniu ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych oraz te, do których nie stosuje się przepisów ww. ustawy, np. zamówienia, których wartość nie przekroczyła wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14 000 euro)

1. W okresie sprawozdawczym organizacja realizowała zamówienia publiczne	☐ Tak ☒ Nie
--	---

2. Informacja na temat realizowanych zamówień i kwot otrzymanych na ich realizację

Lp	Przedmiot zamówienia	Nazwa organu	Kwota
----	----------------------	--------------	-------

X. Informacje uzupełniające

1. Wykaz spółek, w których organizacja posiada co najmniej 20% udziałów lub akcji w kapitale zakładowym lub co najmniej 20% ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym spółki

Lp.	Nazwa spółki	REGON	Siedziba spółki	% udziałów lub akcji w kapitale	% udziału w ogólnej liczbie głosów
-----	--------------	-------	-----------------	---------------------------------	------------------------------------

2. Wykaz fundacji, których organizacja jest fundatorem

3. Informacje o kontrolach przeprowadzonych w organizacji przez organy administracji publicznej w okresie sprawozdawczym

Lp	Organ kontrolujący	Liczba kontroli
1	Miasto Stołeczne Warszawa	2

2	Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie		1
4. Organizacja przeprowadziła badanie sprawozdania finansowego na podstawie ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości lub rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2004 r. w sprawie obowiązku badania sprawozdań finansowych organizacji pożytku publicznego		☒ Tak ☐ Nie	
5. Dodatkowe informacje <i>(Można wpisać w poniższe pole inne informacje, którymi organizacja chciałaby podzielić się z opinią publiczną)</i>			
Imię i nazwisko osoby upoważnionej lub imiona i nazwiska osób upoważnionych do składania oświadczeń woli w imieniu organizacji	Monika Zima-Parjaszewska	Data wypełnienia sprawozdania	2019-07-03

Sprawozdanie merytoryczne z działalności

**POLSKIEGO STOWARZYSZENIA NA RZECZ OSÓB
Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ**

w roku 2018

Misją Stowarzyszenia jest:

- dbanie o godność, szczęście i jakość życia osób z niepełnosprawnością intelektualną, ich równoprawne miejsce w rodzinie i w społeczeństwie,
- wspieranie rodzin osób z niepełnosprawnością intelektualną we wszystkich obszarach życia i sytuacjach, a zwłaszcza w ich gotowości niesienia pomocy innym. [Art. 3¹ Statutu]

I. Informacje organizacyjne

1) Nazwa:

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną

Używany skrót: **PSONI**

2) Siedziba i adres: ul. Głogowa 2b, 02-639 Warszawa

www.psoni.org.pl

3) Data i nr wpisu do KRS: 28.05.2003, nr 0000162757

4) REGON: 012059870

5) W roku sprawozdawczym 2018 Zarząd Główny działał w składzie:

- 1) Izabela Bester
- 2) Mariusz Bojarowski
- 3) Joanna Cwojdzńska *(od dnia 27 stycznia 2018)*
- 4) Andrzej Falkowski
- 5) Wiktor Gałka
- 6) Jolanta Janik
- 7) Joanna Janocha
- 8) Paweł Karniowski
- 9) Mariusz Mituś
- 10) Przemysław Momot
- 11) Zbysław Owczarski
- 12) Radosław Piotrowicz
- 13) Stanisław Ryłko
- 14) Barbara Szczeglik
- 15) Monika Zima-Parjaszewska.

Prezydium Zarządu Głównego pracowało w składzie:

- 1) Monika Zima-Parjaszewska - prezeska
- 2) Joanna Janocha - wiceprezes
- 3) Barbara Szczeglik - wiceprezes
- 4) Mariusz Mituś - wiceprezes
- 5) Radosław Piotrowicz - sekretarz
- 6) Mariusz Bojarowski - skarbnik.

Członkowie Zarządu Głównego pełnią swoje funkcje społecznie, bez wynagrodzenia.

6. Cele statutowe:

Działanie na rzecz wyrównywania szans osób z niepełnosprawnością intelektualną, tworzenia warunków przestrzegania wobec nich praw człowieka, prowadzenia ich ku aktywnemu uczestnictwu w życiu społecznym, działanie na rzecz ochrony ich zdrowia oraz wspieranie ich rodzin.
(Art.4 Statutu)

II. Zasady, formy i zakres działalności statutowej.

1. Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną jest organizacją pożytku publicznego i prowadzi nieodpłatną działalność pożytku publicznego.

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną z siedzibą w Warszawie nie prowadzi działalności gospodarczej i nie jest wpisane do rejestru przedsiębiorców.

Działalność statutowa objęta sprawozdaniem prowadzona jest przez Zarząd Główny i jednostki terenowe Stowarzyszenia - Koła.

Na koniec roku sprawozdawczego 2018 w skład Stowarzyszenia wchodzi **118** Kół, z czego:

- **102** posiada odrębną osobowość prawną (w tym, dwa w trakcie likwidacji: Starogard Gdański i Jasło)
- **16** korzysta z osobowości prawnej Stowarzyszenia; są to Koła w następujących miejscowościach:
Białystok, Brzozów, Bydgoszcz, Kościerzyna (w likwidacji), Lidzbark (w likwidacji), Lwówek, Mława, Mońki, Opalenica, Ostrów Wlkp., Racibórz, Sierakowice, Tarnowskie Góry, Wałbrzych, Włodawa, Wyszków.

2. Liczba członków Stowarzyszenia, według sprawozdań Kół terenowych sporządzonych na dzień 31 grudnia 2018 roku, wynosi **10.785** osób (**8.458** kobiet i **2.327** mężczyzn), w tym:

- 1) **7.687** - rodzice (71 %)
- 2) **1.375** - osoby z niepełnosprawnością (13 %)
- 3) **1.723** - pracownicy i inni (16 %).

W porównaniu z rokiem poprzednim, ubyło 102 członków Stowarzyszenia.

3. Działalność

3.1. Działalność stała Stowarzyszenia

W roku 2018 Zarząd Główny i Koła PSONI działały w ramach prowadzonych placówek oraz realizując różne programy i projekty. Działalność skierowana jest głównie na budowanie kompleksowych lokalnych systemów wsparcia osób z niepełnosprawnością intelektualną od urodzenia do końca życia oraz wspieranie ich rodzin. Zakres działań poszczególnych Kół PSONI jest uzależniony od lokalnych warunków, zdiagnozowanych potrzeb osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin oraz potencjału, którym dysponują.

W roku 2018 Stowarzyszenie prowadziło następujące placówki:

- 1) ośrodki (punkty) wczesnej interwencji (OWI/PWI) dla dzieci z problemami rozwoju psychoruchowego w wieku od 0-7 roku życia i ich rodzin, pracujące w systemie konsultacyjnym i terapeutycznym
- 2) ośrodki rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawcze (OREW), w których jest realizowany obowiązek szkolny, rehabilitacja oraz niezbędna opieka wraz z transportem dla dzieci i młodzieży z głęboką niepełnosprawnością intelektualną oraz z ciężką wieloraką niepełnosprawnością w wieku od 3 do 25 lat
- 3) przedszkola, w których wychowaniem edukacją i opieką oraz terapią objęte są dzieci w wieku 2,5-7 lat z różnymi niepełnosprawnościami; realizowane jest również wczesne wspomaganie rozwoju małego dziecka
- 4) niepubliczne podstawowe szkoły specjalne, pracujące z dziećmi w oddziałach edukacyjno-terapeutycznych i rewalidacyjno-wychowawczych
- 5) niepubliczne szkoły specjalne przysposabiające do pracy dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym i sprzężonymi niepełnosprawnościami
- 6) niepubliczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne; specjalistyczne poradnie wczesnego wspomaganie rozwoju; inne poradnie
- 7) zespoły rehabilitacyjno-terapeutyczne, dzienne centra aktywności (DCA) prowadzące różnorodne rehabilitacyjne formy aktywności dla dzieci, młodzieży i dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną
- 8) środowiskowe domy samopomocy (ŚDS) - ośrodki wsparcia dla dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną i sprzężonymi niepełnosprawnościami
- 9) warsztaty terapii zajęciowej (WTZ) realizujące program rehabilitacji społeczno-zawodowej
- 10) zakłady aktywności zawodowej (ZAZ) – jednostki ekonomii społecznej, prowadzące działalność rehabilitacyjno-gospodarczą
- 11) Centra Doradztwa Zawodowego i Wspierania Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną - Centra DZWONI, prowadzące zatrudnienie wspomagane na otwartym rynku pracy
- 12) mieszkalnictwo chronione i wspomagane; małe domy pomocy społecznej
- 13) mieszkania treningowe, realizujące szkolenie i doskonalenie samodzielności i niezależności dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną
- 14) ośrodki krótkiego pobytu, realizujące przerwę wytchnieniową dla rodziców
- 15) ośrodki i grupy wsparcia
- 16) biblioteki, galerie, kluby, zespoły artystyczne; sekcje i zespoły sportowe.

Poniższe zestawienie opracowano na podstawie sprawozdań z działalności w roku 2018 sporządzonych przez Koła PSONI. Zestawienie zawiera **liczby głównych placówek** oraz **liczby osób** korzystających z ich usług.

PLACÓWKA	2017		2018	
	UCZESTNICZY	LICZBA PLACÓWEK	UCZESTNICZY	LICZBA PLACÓWEK
OREW	6.199	76	6.888	76
Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy	116	9	114	10
OWI/PWI	12.929	30	16.247	30
Przedszkole	248	15	258	17
Świetlica	174	10	198	10
ŚDS	1.632	47	1.774	48
WTZ	3.796	84	3.718	83
ZAZ	752	14	751	13
Zespoły Rehabilitacyjno-Terapeutyczne, Dienne Centra Aktywności	1.031	23	1.057	25
Mieszkania wspomagane, Mieszkania chronione, DPS	490	31	376	29
Mieszkania treningowe	402	14	408	15
RAZEM	27.769	353	31.789	356

- W porównaniu z rokiem poprzednim, w 2018 w głównych placówkach przybyło łącznie aż **4.020** uczestników, przy jednocześnie niemal takiej samej liczbie placówek (wzrost o 3). Największą część nowych uczestników stanowią dzieci z Ośrodków/Punktów Wczesnej Interwencji.
- Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną nadal jest poważnym pracodawcą, choć w porównaniu z rokiem poprzednim spadła nieznacznie liczba zatrudnionych i wynosi łącznie ok. 8 tysięcy.

3.2. Działania placówek Zarządu Głównego PSONI

1) Ośrodek Wczesnej Interwencji

OWI Zarządu Głównego PSONI w roku 2018 zrealizował świadczenia łącznie dla **1984** dzieci i ich rodziców/opiekunów.

OWI zatrudnia 60-osobowy zespół specjalistów, w tym: 7 lekarzy z II stopniem specjalizacji, 11 psychologów, 17 fizjoterapeutów, 11 logopedów, 12 pedagogów/terapeutów zajęciowych, 2 pielęgniarki.

OWI realizował kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia w zakresie:

- rehabilitacji leczniczej dla dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego,
- poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży,
- poradni dla osób z autyzmem dziecięcym,
- poradni neurologicznej dla dzieci,
- poradni logopedycznej.

Świadczenia w ramach kontraktów z NFZ realizowane były od poniedziałku do piątku w godzinach pracy poszczególnych poradni (8.00-19.30).

W okresie od 01.01.2018 do 31.03.2018 roku realizowane były działania projektu „Ku samodzielności”, dofinansowane ze środków PFRON w ramach 24. konkursu na zadania zlecane organizacjom pozarządowym. Od 01.04.2018 do 31.12.2018 i nadal realizowany jest projekt pn. „Ku samodzielności i niezależności” (*patrz: pkt. 3.3.3 Projekty dotyczące rehabilitacji w placówkach, str. 15*).

W OWI prowadzono także zajęcia w zakresie Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka, finansowane w ramach dotacji oświatowej. W ww. zajęciach brało udział średnio w każdym miesiącu 205 dzieci. Są to zajęcia indywidualne prowadzone przez pedagogów, psychologów, logopedów, fizjoterapeutów, zgodnie z Indywidualnym Programem Terapeutycznym. Rodzice uczniów raz w miesiącu otrzymują instruktaż do pracy z dzieckiem w warunkach domowych.

W Ośrodku Wczesnej Interwencji działa Terapeutyczny Punkt Przedszkolny dla dzieci z autyzmem pn. „Doświadczenie Świata”, który jest wpisany do ewidencji szkół i placówek niepublicznych prowadzonej przez Miasto Stołeczne Warszawa pod numerem 132 PPN. Przedszkole czynne jest od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-13.00. Zajęcia prowadzone są dla jednej grupy przedszkolnej w liczbie 4 dzieci (3 chłopców i 1 dziewczynka) przez 2 nauczycieli, w tym pedagoga, oraz logopedę i terapeutę integracji sensorycznej. Program punktu przedszkolnego obejmuje 25 godzin zajęć terapeutycznych tygodniowo. Zajęcia realizowane są w oparciu o Indywidualne Programy Terapeutyczne i mają na celu rozwijanie umiejętności społecznych, w tym zdolność komunikowania się, samodzielność w zakresie samoobsługi i codziennych rutynowych czynności oraz umiejętności poznawcze i motoryczne.

Ośrodek Wczesnej Interwencji w 2018 roku współpracował z Akademią Pedagogiki Specjalnej, Akademią Wychowania Fizycznego i Akademią Muzyczną. Placówka umożliwiła realizację praktyk zawodowych, hospitacji i staży studentom psychologii, pedagogiki, fizjoterapii i logopedii, w tym studentom zagranicznym w ramach programu Erasmus. W placówce w 2018 przeprowadzono badania naukowe, których wyniki zostaną udokumentowane w formie prac licencjackich, magisterskich a także jednej pracy doktorskiej.

W ramach obchodów Roku Wczesnej Interwencji 2018 we wrześniu zorganizowano piknik rodzinny, w którym uczestniczyli rodzice wraz z dziećmi, pracownicy OWI, a także przedstawiciele Zarządu Głównego PSONI.

Wiosną 2018 zmodernizowano istniejący plac zabaw przekształcając go w Ogród Zmysłów, który sprzyja utrwalaniu efektów terapii. Zrealizowano również autorski projekt unowocześnienia Sali Doświadczenia Świata oraz poczekalni dla pacjentów.

W ramach aktualizacji wiedzy z zakresu szeroko pojętej terapii, pracownicy OWI brali udział w stażach specjalizacyjnych oraz w licznych kursach i szkoleniach, co przyczyniło się do podniesienia ich kwalifikacji.

2) Warsztaty Terapii Zajęciowej Zarządu Głównego

Placówka prowadzona jest dla 28 osób z niepełnosprawnością intelektualną; na koniec roku 2018 uczestnikami było 17 mężczyzn i 9 kobiet.

Praca terapeutyczna w 2018 roku zorganizowana była w ramach następujących pracowni: umiejętności społecznych, medialnej, szkolno-ceramicznej, kulinarnej, gospodarczo-stolarskiej.

Głównym zadaniem działań prowadzonych w WTZ jest stworzenie takich warunków uczestnikom, aby mogli oni rozwijać się w sferze społecznej oraz zawodowej.

W działalności pracowni kładziono nacisk przede wszystkim na to, aby uczestnicy nabyli umiejętności pozwalające pełnić w przyszłości rolę pracownika. Pracowano także nad rozwojem umiejętności społecznych, pozwalających na zaistnienie poza murami placówki w środowisku lokalnym.

Głównymi zadaniami Warsztatu nie ujętymi w ramy pracowni, były działania trenerów pracy (2 pracowników - 2 etaty). W roku 2018, w efekcie działań trenerów pracy, uczestnicy brali udział w następujących zajęciach:

- warsztaty praktyczne: 8 uczestników, 8 dni, 24 godz., 2 firmy,
- praktyki zawodowe: 21 uczestników, 308 dni, 924 godz., 7 firmy,
- cykliczne zajęcia o tematyce zawodowej w WTZ: 24 uczestników wzięło udział w 11 półgodzinnych spotkaniach tematycznych.

Trenerzy pracy ponadto:

- udzieliли wsparcia 2 uczestnikom w podjęciu zatrudnienia, wprowadzając ich na stanowiska pracy (umowa o pracę) oraz 2 uczestnikom w powrocie do pracy po krótkiej przerwie,
- kontaktowali się z rodzicami/opiekunami uczestników przekazując informacje o warsztatach praktycznych i praktykach zawodowych oraz prowadzili rozmowy indywidualne,
- wyszukiwali pracodawców gotowych zatrudnić oraz przyjąć na warsztaty praktyczne i praktyki zawodowe uczestników WTZ,
- przeszkolili pracodawców oraz pracowników zakładów pracy, w których odbywały się praktyki zawodowe oraz w zakładach pracy, które zatrudniły uczestników Warsztatu,
- utrzymywali stały kontakt z pracodawcami zatrudniającymi byłych uczestników WTZ w celu szybkiego wyeliminowania występujących trudności,
- monitorowali pracę 7 byłych uczestników warsztatu oraz udzieliли wsparcia 4 byłym uczestnikom, którzy w ubiegłych latach podjęli zatrudnienie, w rozwiązywaniu drobnych problemów związanych z pracą,
- udzielali wsparcia pracodawcom poprzez doradztwo w zakresie spraw prawno-finansowych.

Inne działania prowadzone w Warsztacie:

- Udział uczestników w spotkaniach całej społeczności warsztatu mających na celu uczenie się rozwiązywania swoich problemów (tzw. grupa),
- Oprowadzanie po warsztacie przez uczestników studentów biorących udział w praktykach i hospitacjach,
- Udział uczestników w obsłudze konferencji i spotkań organizowanych przez Zarząd Główny,
- 8 uczestników wzięło udział w dwumiesięcznym pobycie w mieszkaniu treningowym - w ramach projektu realizowanego przez Warszawskie Koło PSONI,
- Osoby z niepełnosprawnością, uczestnicy pracowni szkolno-ceramicznej prowadzili cykliczne zajęcia w przedszkolach warszawskich,
- Uczestnicy recenzowali publikacje wydawane przez Zarząd Główny w formie tekstu łatwego do czytania i zrozumienia pod kątem dostępności treści.

W 2018 roku 4 uczestników opuściło Warsztaty z powodu podjęcia pracy, a 3 uczestników z powodów decyzji swoich rodzin.

3.3. Projekty realizowane przez Zarząd Główny PSONI

Wszystkie projekty, o środki na które aplikuje Biuro Zarządu Głównego do różnych grantodawców, mają na celu umożliwienie sfinansowania działań o charakterze ogólnopolskim i jednocześnie innowacyjnym, pilotażowym, przynoszącym rozwój metod i sposobów organizacji życia osoby z niepełnosprawnością intelektualną w każdym wieku i w każdym obszarze oraz jej rodziny. Rezultaty projektów są następnie wykorzystywane w bezpośrednich działaniach przez Koła terenowe, a często także przez inne podmioty - władze rządowe i samorządowe, nauczycieli edukacji publicznej, organy ochrony prawa, inne organizacje pozarządowe.

Do współpracy w realizowanych projektach, zwłaszcza angażujących bezpośrednio osoby z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodziny, Zarząd Główny zaprasza Koła, które chcą rozwijać się w proponowanych obszarach tematycznych. Ta współpraca często pozostawia trwałe efekty w miejscach ich realizacji, np. metody, procedury, standardy pracy.

Innymi działaniami prostowarzystwymi jest tworzenie, wydawanie i kolportaż publikacji, mających na celu podnoszenie wiedzy, umiejętności i świadomości osób z niepełnosprawnością intelektualną, ich najbliższego otoczenia, w tym różnych profesjonalistów oraz całego społeczeństwa, włącznie z przedstawicielami władzy różnego szczebla i różnych sfer życia publicznego.

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną przez lata działalności wydawniczej stało się niekwestionowanym autorytetem w zakresie tworzenia publikacji i tekstów w formacie łatwym do czytania i zrozumienia. Natomiast edycja i ogólnopolska dystrybucja czasopisma „Społeczeństwo dla Wszystkich”, w którym każde Koło terenowe może przedstawić swoje dobre praktyki, zapewnia rozpoznawalność, wzrost znaczenia i wspólne budowanie marki Stowarzyszenia.

3.3.1. Projekty prozatrudnieniowe

Celem ogólnym projektów jest zwiększenie udziału w życiu społecznym i zawodowym oraz wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia przez osoby z niepełnosprawnościami.

Celem szczegółowym projektów jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami na otwartym rynku pracy oraz wsparcie w utrzymaniu wysokiej motywacji i jakości wykonywanej pracy u osób już zatrudnionych poprzez wykorzystanie metody zatrudnienia wspomaganego, a także podniesienie kompetencji społecznych i zawodowych u wszystkich beneficjentów.

W procesie diagnozy wykorzystywany jest rekomendowany przez Światową Organizację Zdrowia - WHO ICF core sets (zestaw podstawowy) przygotowany dla celów rehabilitacji zawodowej.

1) „Wsparcie trenera pracy w procesie zatrudnienia wspomaganego osób niepełnosprawnych”

Źródło finansowania: PFRON w ramach 20. konkursu na zadania zlecane (w formie powierzenia przez PFRON)

Projekt wieloletni: 01.08.2015 – 31.03.2018, z podziałem na III okresy finansowania.

Projekt realizowany w partnerstwie z Wrocławskim Sejmikiem Osób Niepełnosprawnych (WSON).

Projekt realizowany był na terenie 10 województw: przez PSONI poprzez działalność Centrum DZWONI w Bytomiu, Gdańsku, Jarosławiu, Warszawie, Zgierzu, Ostródzie, Głogowie i Białymstoku, natomiast partner WSON poprzez działalność Agencji Wspomaganego Zatrudnienia we Wrocławiu, Katowicach i Miliczu.

Działania w projekcie są prowadzone zgodnie z wytycznymi dot. świadczenia usług przez trenera pracy, opracowanymi w ramach projektu „Trener pracy jako sposób na zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych”, zrealizowanego w ramach Priorytetu I „Zatrudnienie i integracja społeczna” Działanie 1.3 „Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej” Poddziałanie 1.3.6 „PFRON – projekty systemowe” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013:

- 1) „Zestaw narzędzi do rekrutacji trenerów pracy”,
- 2) „Zestaw narzędzi do szkolenia trenerów pracy”,
- 3) „Zestaw narzędzi do monitorowania i zarządzania pracą trenera pracy”.

W 2018 roku kontynuowany był III okres finansowania (do 31 marca). W okresie 01.01.2018-31.03.2018 kolejne 34 osoby przystąpiły do udziału w projekcie, a 12 osób podjęło zatrudnienie.

W ostatnich miesiącach realizacji projektu, poza udzielaniem bezpośredniego wsparcia osobom z niepełnosprawnością prowadzone były głównie działania mające na celu ewaluację założonych celów, metod i form wsparcia.

Łącznie w trakcie trwania trzyletniego projektu udzielono wsparcia 965 osobom, w tym 418 kobietom (43,3% grupy) oraz 547 mężczyznom (56,7% grupy). W tej grupie 366 osoby korzystały ze wsparcia w utrzymaniu zatrudnienia, natomiast pozostałe 599 osób korzystało ze wsparcia w podjęciu zatrudnienia.

Podczas realizacji całego projektu udzielono beneficjentom 152 263 godziny wsparcia. O skuteczności projektu świadczy osiągnięty wskaźnik zatrudnienia - **41% (244 osoby z niepełnosprawnościami podjęło zatrudnienie na otwartym rynku pracy).**

87% z tej grupy osób utrzymało zatrudnienie w okresie od 6 do nawet 30 miesięcy (stan na dzień 31.03.2018 r.). Oznacza to wysoką skuteczność wsparcia, biorąc pod uwagę charakterystykę grupy docelowej projektu.

Na zakończenie projektu przeprowadzono także szeroką kampanię informacyjno-upowszechniającą. Zorganizowano cykl seminariów, których celem było podsumowanie projektu, przybliżenie problematyki zatrudnienia wspomaganego oraz jego wpływu na zwiększenie zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami, jak również prezentacja możliwości, jakie w powyższym procesie daje wykorzystanie Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia. W lutym i marcu 2018 roku odbyło się 11 seminariów, w których uczestniczyło 809 osób. PSONI zorganizowało 8 seminariów, w których uczestniczyło 629 osób, WSON zorganizował 3 seminaria, w których uczestniczyło 180 osób.

2) „Centrum Doradztwa Zawodowego i Wspierania Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie - Centrum DZWONI II”

Źródło finansowania: PFRON w ramach konkursu „Gotowi do pracy - włączenie osób niepełnosprawnych w rynek pracy (konkurs 1/2016 na zadania zlecane)

Projekt wieloletni: 01.04.2017 – 31.03.2019, z podziałem na II okresy finansowania.

Projekt realizowany jest na terenie siedmiu województw, poprzez Centra DZWONI w Bytomiu, Gdańsku, Jarosławiu, Warszawie, Zgierzu, Ostródzie i Białymstoku.

W 2018 roku kontynuowany był I okres finansowania projektu (do 31 marca) oraz od 1 kwietnia rozpoczął się II okres finansowania projektu. Do marca 2018 roku w projekcie uczestniczyło 140 osób, z czego na koniec marca 88 osób utrzymywało podjęte wcześniej zatrudnienie (w tym 11 osób podjęło zatrudnienie w I kwartale 2018 roku).

W II okresie finansowania, zgodnie z postanowieniami konkursu, w projekcie uczestniczyło 88 osób, które były wspierane w utrzymaniu zatrudnienia. Z tej grupy tylko 1 osoba utraciła zatrudnienie i nie podjęła go ponownie. W przedstawianym okresie osoby z niepełnosprawnością otrzymały 10 739 godzin wsparcia.

3) „Centrum Doradztwa Zawodowego i Wspierania Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie - Centrum DZWONI III”

Źródło finansowania: PFRON w ramach konkursu „Samodzielni i skuteczni” (konkurs 4/2017 na zadania zlecane)

Projekt wieloletni: 01.04.2018 – 31.03.2021, z podziałem na III okresy finansowania.

Projekt realizowany jest na terenie sześciu województw, poprzez Centra DZWONI w Bytomiu, Gdańsku, Jarosławiu, Warszawie, Zgierzu, Ostródzie.

W prezentowanym okresie do udziału w projekcie przyjęto 369 osób. W tej grupie były 124 osoby, które przystąpiły do projektu jako osoby nieaktywne zawodowo, bezrobotne lub poszukujące pracy niezatrudnione oraz 245 osób, które przystąpiły

do projektu jako osoby zatrudnione lub poszukujące pracy zatrudnione i proces ich wspomagania w miejscu pracy nie został zakończony.

Wśród osób przystępujących do projektu jako osoby nieaktywne zawodowo 59 osób podjęło zatrudnienie.

Ponadto, w ramach projektu osoby z niepełnosprawnościami mogły skorzystać z warsztatów mających na celu podniesienie kompetencji społecznych i umiejętności poruszania się po rynku pracy, zdobywały doświadczenie podczas indywidualnych zajęć praktycznych na różnorodnych stanowiskach w zakładach pracy na otwartym rynku, korzystały z aktywnego pośrednictwa pracy i wsparcia motywacyjnego w formie konsultacji psychologicznych oraz grup wsparcia.

Zgodnie z wymogami konkursowymi do projektu zaangażowano 16 wolontariuszy - trenerów pracy oraz 6 wolontariuszy - specjalistów do spraw monitorowania i ewidencjonowania wsparcia. Łącznie wolontariusze wypracowali 3 654 godziny.

Dodatkowo, pracownicy Centrów DZWONI organizując różnorodne akcje i podejmując szereg działań, w tym kampanie 1% i poszukiwanie darczyńców, pozyskali środki finansowe na wkład własny do przedmiotowego projektu w wysokości 69 957,31 zł. Ponadto, pracownicy Centrum DZWONI w Bytomiu zainicjowali akcję informacyjno-promocyjną **#normalniesiepracuje**, dzięki której promowane jest zatrudnienie wspomagane i działania PSONI w tym zakresie na skalę ogólnopolską.

3.3.2. Projekty wydawnicze - „Wiedza dla włączenia”

Źródło finansowania: PFRON w ramach konkursu „Samodzielni i skuteczni” (konkurs 4/2017 na zadania zlecane)

Projekt wieloletni, realizowany od 01.07.2018 do 31.03.2021 z podziałem na III okresy finansowania. W roku 2018 realizowano projekt w ramach pierwszych 6 miesięcy I (skróconego) okresu finansowania.

W związku z problemami z wysokością dofinansowania, realizacja trzyletniego projektu wydawniczego została w pierwszym okresie skrócona i rozpoczęła się dopiero 1 lipca 2018.

Wszystkie wydawnictwa PSONI promują idee włączenia społecznego i równych praw dla wszystkich obywateli RP. Cel - przeciwdziałanie wykluczeniu oraz poprawa postrzegania osób z niepełnosprawnością intelektualną przez społeczeństwo, poprzez dostarczanie informacji i wiedzy osobom z niepełnosprawnością intelektualną, ich otoczeniu i całemu społeczeństwu - Stowarzyszenie realizuje poprzez tworzenie i wydawanie profesjonalnych publikacji, na najwyższym poziomie merytorycznym i technicznym.

Od lipca 2018 do końca roku PSONI wydało dwa numery kwartalnika „Społeczeństwo dla Wszystkich”, w których zamieszczone są artykuły na temat m.in.: aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością intelektualną, współpracy profesjonalistów z rodzinami osób z niepełnosprawnościami, edukacji, wczesnej interwencji, polityki

społecznej, zagadnień prawnych, różnych form i metod terapii, uczestniczenia w kulturze osób z niepełnosprawnościami oraz ich twórczości. W każdym numerze znaleźć można przynajmniej jeden artykuł autorstwa osoby z niepełnosprawnością intelektualną. A do najważniejszych artykułów opracowywane są wersje w tekście łatwym do czytania i zrozumienia.

Popularnością wśród czytelników, zwłaszcza z niepełnosprawnością, cieszy się stała rubryka autorstwa Zagadkowego Redaktora, zawierająca krzyżówki, zagadki i łamigłówki. Coraz więcej uczestników placówek PSONI i innych osób angażuje się w rozwiązywanie tych zagadek i nadsyła do redakcji swoje odpowiedzi na zadanie konkursowe. W każdym numerze publikowane są nazwiska osób, które nadesłały poprawne rozwiązania. Jedną z nich otrzymuje nagrodę - kubek ze swoim imieniem i z winiętą kwartalnika.

W serii wydawniczej „Biblioteka self-adwokata” w 2018 roku ukazało się pięć nowych pozycji:

- „Moje zdrowie psychiczne”,
- „Moje prawa konsumenckie”,
- „Moja wiedza na temat pracy Policji”,
- „Moje prawo do obrony przed przemocą”
- „Moje problemy z uzależnieniami”.

Publikacją roku 2018 była natomiast książka pt. „Wczesna Interwencja - wsparcie dziecka i rodziny” zawierająca materiały z XLII Międzynarodowego Sympozjum Naukowego, które odbyło się we wrześniu w Warszawie (*o Sympozjum czytaj na str. 22*)

Oprócz wydawnictw papierowych, wszystkie publikacje wydawane przez PSONI w ramach projektów zamieszczane są w formacie PDF w zakładce „Publikacje” na stronie www.psoni.org.pl.

3.3.3 Projekty dotyczące rehabilitacji w placówkach

1) „Ku samodzielności”

Źródło finansowania: PFRON w ramach 24. konkursu na zadania zlecane

Projekt wieloletni, realizowany d 01.01.2016 do 31.03.2018 z podziałem na II okresy finansowania. W roku 2018 realizowano projekt w ramach trzech ostatnich miesięcy II okresu finansowania.

W projekcie brało udział 100 beneficjentów - dzieci będących pod opieką Ośrodka Wczesnej Interwencji Zarządu Głównego PSONI, w wieku od 18 miesięcy do 8 lat. Rehabilitacja była prowadzona w formie indywidualnych i grupowych treningów umiejętności.

Celem indywidualnych treningów umiejętności było nabywanie i rozwijanie przez dzieci z niepełnosprawnością lub zagrożonych niepełnosprawnością umiejętności i kompetencji niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania, w szczególności: umiejętności sprawnego przemieszczania się, posługiwania się narzędziami komunikowania się, poprawy funkcjonowania poznawczego i społecznego, w tym

samoobsługi i czynności codziennych. Indywidualne treningi miały charakter cykliczny, ciągły.

Grupowe treningi umiejętności społecznych przygotowują dzieci do pełnienia różnych ról społecznych (przedszkolaka, ucznia) i uczestnictwa w życiu szerszej grupy społecznej w środowisku lokalnym, dzięki temu umożliwiają pójście do przedszkola lub szkoły zlokalizowanej w pobliżu miejsca zamieszkania. Efekty prowadzonej rehabilitacji są zindywidualizowane, zależne od poziomu funkcjonowania dziecka.

Grupowe treningi umiejętności społecznych umożliwiły dzieciom nabywanie różnych umiejętności niezbędnych do:

- poszerzania kręgów interakcyjnych;
- opanowywania odpowiednich zachowań, stosownie do sytuacji;
- przestrzegania przyjętych konwencji i ograniczeń (norm społecznych);
- rozwijania umiejętności współpracy;
- rozwijania umiejętności zauważania działań innych osób i odpowiadania na nie;
- rozwijania umiejętności wykonywania poleceń;
- rozwijania umiejętności czekania na swoją kolej i działania na zmianę;
- rozwijania umiejętności wytrwania w danej czynności;
- opanowywania umiejętności związanych z samodzielnym funkcjonowaniem w zmieniających się warunkach;
- rozwijania umiejętności interpersonalnych w różnych kręgach relacyjnych;
- rozwijania znajomości i rozumienia wielu różnych emocji i wiedzy, jak sobie radzić z emocjami innych osób;
- rozwijania zdolności do rozumienia wzajemności, będącej aspektem współpracy i negocjacji;
- rozwijania zdolności do stosowania odpowiednich strategii rozwiązywania problemów;
- rozwijania zdolności do uświadamiania sobie uczuć, myśli oraz własnych potrzeb w interakcjach społecznych;
- osiągnięcia skutecznego, aprobowanego społecznie repertuaru zachowań społecznych;
- generalizowania wyuczonych umiejętności na różnorodne sytuacje życiowe.

W ramach projektu każde dziecko uczestniczyło w jednej godzinie indywidualnych treningów i jednej godzinie grupowych treningów tygodniowo.

2) „Ku samodzielności i niezależności”

Źródło finansowania: PFRON w ramach konkursu 4/2017 na zadania zlecane, Projekt wieloletni, realizowany od 01.04.2018 do 31.03.2021 z podziałem na III okresy finansowania. W roku 2018 realizowano projekt w ramach pierwszych 9 miesięcy I okresu finansowania.

Projekt składa się z dwóch zadań:

- Zadanie 1 „Prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek” (realizowane w Ośrodku Wczesnej Interwencji Zarządu Głównego oraz w Ośrodku Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczym Koła PSONI w Wyszkanie)
- Zadanie 4 „Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji nt. przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych” (realizowane przez pracowników Biura Zarządu Głównego).

W Ośrodku Wczesnej Interwencji Zarządu Głównego PSONI w każdym miesiącu realizacji zadania 1 projektu bierze udział 90 dzieci. Cel projektu zakłada zwiększenie ich samodzielności poprzez umożliwienie im rozwoju kompetencji społecznych w zakresie: umiejętności poznawczych, ruchowych, manualnych i koordynacji wzrokowo-ruchowej, czynności samoobsługowych, umiejętności komunikowania się z otoczeniem oraz umiejętności nawiązywania kontaktów interpersonalnych.

Aby umożliwić dzieciom nabywanie tych kompetencji, w 2018 roku zrealizowano następujące działania:

- przeprowadzono ocenę funkcjonalną dzieci biorących udział w projekcie za pomocą odpowiednio skonstruowanych narzędzi - inwentarzy umiejętności opracowanych w oparciu o kryteria ICF-CY (WHO, 2011). Ocena obejmowała takie sfery rozwoju dziecka jak: poznawcza, społeczna, ruchowa i emocjonalna.
- w oparciu o przeprowadzoną diagnozę funkcjonalną określono indywidualne potrzeby rozwojowe w zakresie rehabilitacji. Cele rehabilitacji były zróżnicowane dla każdego dziecka w zależności od jego indywidualnych potrzeb, wieku oraz oceny warunków środowiskowych. Dla każdego dziecka określono indywidualnie zróżnicowane formy wsparcia oraz metody pracy. Uwzględnione zostało niezbędne oprzyrządowanie specjalistyczne oraz sposób współpracy z rodziną.
- w 2018 roku prowadzono rehabilitację w postaci różnorodnych form wsparcia dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości.

Wsparcie udzielane było poprzez:

- Indywidualne treningi umiejętności, z wykorzystaniem metod pozwalających na określenie i wydobywanie z dziecka jego możliwości i potencjału, ukierunkowanych na nabywanie i rozwijanie umiejętności i kompetencji niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania, w szczególności umiejętności sprawnego przemieszczania się, posługiwania się narzędziami komunikowania się, poprawy funkcjonowania poznawczego i społecznego, w tym samoobsługi i czynności codziennych.

Indywidualne treningi mają charakter cykliczny, ciągły; każde dziecko uczestniczy 1 raz w tygodniu w zajęciach w wymiarze 1 godziny.

- Grupowe treningi umiejętności społecznych, których celem jest nabywanie umiejętności i kompetencji niezbędnych do funkcjonowania w szerszej grupie społecznej (przedszkole, szkoła) w środowisku lokalnym.

Grupowe treningi umiejętności społecznych mają charakter cykliczny, ciągły; każde dziecko uczestniczy w zajęciach 1 raz w tygodniu w wymiarze 1 godziny.

W okresie od 01.04.2018 do końca roku w projekcie wzięło udział 132 dzieci.

3.3.4 Projekty dofinansowane ze środków Unii Europejskiej - EFS

1) „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych”

Projekt współfinansowany ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego - Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś priorytetowa: IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.1 Innowacje społeczne.

Termin realizacji: 01.09.2016 - 31.05.2018

W ramach projektu PSONI pełniło rolę Inkubatora Innowacji Społecznych, którego zadaniem było wyszukanie potencjalnych innowatorów w obszarze usług opiekuńczych dla osób z niepełnosprawnościami, dotarcie do nich oraz zachęcenie do udziału w projekcie, a także udzielenie innowatorom wsparcia merytorycznego i organizacyjno-technicznego.

Głównym celem projektu było wykorzystanie wypracowanych w procesie testowania innowacyjnych pomysłów na rzecz poprawy skuteczności usług opiekuńczych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie całego kraju.

PSONI, jako inkubator innowacji, podpisało 41 umów grantowych na sfinansowanie realizacji projektów (wybranych spośród 126 złożonych wniosków) na łączną kwotę 2.019.689,56 zł. Podmioty, które otrzymały środki, poprzez testowanie pomysłów będących przedmiotem projektów miały na celu wypracowanie modelu innowacji społecznej, gotowej do adaptacji przez organizacje i instytucje działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

W każdym projekcie grantowym wzięło udział średnio 40 uczestników, czyli łącznie w trakcie testowania z różnego rodzaju usług asystencko-opiekuńczych mogło skorzystać ponad 1640 osób z niepełnosprawnościami, ich rodzin i opiekunów.

W lutym 2018 Rada Programowa wybrała 9 najlepszych projektów do szerokiego udostępnienia. Członkowie Rady Programowej dokonali wyboru na podstawie wyników ewaluacji wszystkich projektów grantowych. Dziewięciu Innowatorów przygotowało produkty finalne swoich innowacji, które upowszechniliśmy zamieszczając je na stronie projektu: www.innowacje.psoni.org.pl oraz przedstawiając na 10 warsztatach upowszechniających, zorganizowanych w całej Polsce. Zorganizowaliśmy również multmailing do jednostek samorządu terytorialnego, informujący o wypracowanych innowacjach społecznych. Upowszechnianie

realizowaliśmy również w mediach społecznościowych - na Facebooku powstał profil, na którym zamieszczaliśmy bieżące informacje na temat upowszechniania innowacji i odpowiadaliśmy na pytania podmiotów zainteresowanych ich adaptacją.

Produkty finalne - 9 najlepszych innowacji i 32 modele innowacji opracowane po zakończeniu testowania - zostały przesłane do MliR wraz ze sprawozdaniem końcowym. Po zakończeniu weryfikacji i rozliczenia projektu wszystkie produkty innowacji zostaną zamieszczone na stronie www. Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju.

Więcej informacji – na stronie internetowej projektu:

2) „Bezpieczna przyszłość. Model środowiskowego wsparcia dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną (osób z NI)”

Projekt współfinansowany ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego - Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś priorytetowa: IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.1 Innowacje społeczne.

Termin realizacji: 01.09.2018 - 31.03.2021

Projekt realizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych BORIS, Stowarzyszeniem Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niewidomych i Słabowidzących TĘCZA, Uniwersytetem Warszawskim, Stowarzyszeniem Horyzont, Gminą Miasta Elbląg, Gminą Suwałki, Powiatem Jarosławskim, Powiatem Ostródzkim, Gminą Nidzica, Powiatem Olsztyńskim, Gminą Miasta Gdańsk, Gminą Goleniów.

Celem projektu jest testowanie Modelu Bezpieczna przyszłość przez użytkowników i odbiorców w 8 społecznościach lokalnych: Jarosław, Biskupiec, Nidzica, Gdańsk, Elbląg, Suwałki, Ostróda, Goleniów. Model zawiera opis rozwiązań i ich wariantów wdrożeniowych, dostosowanych do różnych społeczności lokalnych, o odmiennych charakterystykach, z możliwością wyboru najbardziej odpowiednich dla poszczególnych osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin, jak i warunków lokalnych. Model w szczególności ukierunkowany jest na stworzenie sytuacji, w której możliwe będzie pozostanie osoby z NI w swoim środowisku życia, także po śmierci opiekunów (rodziców lub innych osób bliskich), przez stworzenie dla niej planu na przyszłość i kręgu wsparcia składającego się ze specjalistów, rodziny, przyjaciół, wolontariuszy i innych osób z otoczenia.

Uczestnikami projektu są osoby z niepełnosprawnością intelektualną o różnym stopniu niepełnosprawności (minimum 10 osób w każdym miejscu testowania) oraz ich rodziny. Troje uczestników projektu ma orzeczenie o niepełnosprawności intelektualnej w stopniu lekkim, 88 osób w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz jedna osoba w stopniu głębokim. Uczestnikom projektu zapewniamy wsparcie doradcze: prawników, doradców finansowych, psychologów, seksuologów, a nawet dietetyków. Zgodnie z założeniami, na zakończenie projektu wokół każdej osoby

z niepełnosprawnością intelektualną zostanie stworzony działający krąg wsparcia oraz plan na przyszłość dotyczący jej zabezpieczenia finansowego, lokalowego i środowiskowego.

3) „Administracja centralna na rzecz Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami. Monitoring wdrażania”.

Projekt współfinansowany ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego - Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś priorytetowa: II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.6 Wysoka jakość polityki na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych.

Termin realizacji: 01.04.2017 - 31.03.2019

Projekt realizowany w partnerstwie z Polskim Związkiem Głuchych (Lider) i Fundacją Instytut Rozwoju Regionalnego (Partner); PSONI pełni rolę Partnera w projekcie.

Celem głównym projektu było zwiększenie zdolności 51 instytucji administracji rządowej o charakterze centralnym do wdrażania postanowień Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami, poprzez przeprowadzenie w tych instytucjach monitoringu sposobu wdrażania postanowień Konwencji.

Projekt realizowany był zgodnie z Metodologią prowadzenia monitoringu działań jednostek administracji pod kątem realizacji praw osób z niepełnosprawnościami, opracowanej na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

PSONI było odpowiedzialne za przeprowadzenie szczegółowego monitoringu w 17 wybranych instytucjach administracji centralnej. W 2018 roku zespół monitoringowy PSONI przeprowadził monitoring we wszystkich 17 instytucjach: Kancelarii Prezesa Rady Ministrów; Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej; Ministerstwie Spraw Zagranicznych; Ministerstwie Zdrowia; Narodowym Funduszu Zdrowia; Biurze Rzecznika Praw Pacjenta; Narodowym Centrum Badań i Rozwoju; Głównym Urzędzie Statystycznym; Ministerstwie Środowiska; Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska; Urzędzie do Spraw Cudzoziemców; Urzędzie do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych; Komendzie Głównej Policji; Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu; Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej; Rządowym Centrum Legislacji; Centrum Badania Opinii Społecznej.

W ramach monitoringu w ww. instytucjach w 2018 roku przeprowadzono następujące działania: zebrano dane o instytucjach; zorganizowano spotkania bezpośrednie z przedstawicielami instytucji; przeprowadzono analizę danych zastanych, audyty dostępności informacji, architektoniczne; przeprowadzono konsultacje społeczne z udziałem osób z niepełnosprawnościami i/lub osób działających na ich rzecz. Ponadto osoby z niepełnosprawnościami przeprowadziły w instytucjach badania metodą „tajemniczy klient”.

Na podstawie otrzymanych informacji zespół monitoringowy przygotował dla każdej instytucji raport końcowy z rekomendacjami. W ostatnim kwartale 2018 roku w instytucjach odbyły się spotkania podsumowujące, podczas których przyjęto treść raportów końcowych. Rozpoczęto także opracowywanie treści raportów w tekście łatwym do czytania i zrozumienia.

3.3.5 Projekty dofinansowane ze środków Unii Europejskiej - Erasmus+

1) **„Be.Safe - Educational support for persons with intellectual disability suffering internet crime and violence”** (*„Bądź Bezpieczny - Wsparcie edukacyjne osób z niepełnosprawnością intelektualną doświadczających przestępstw internetowych i przemocy”*)

Międzynarodowy projekt partnerski finansowany z programu Erasmus+
Edukacja Dorosłych

Partnerstwo w projekcie tworzą następujące organizacje i instytucje:
Association Regional centre for people with intellectual disability Poraka Nasa z Macedonii, Spolecnost pro podporu lidi s mentalnim postizenim v Ceske Republice z Czech, Instituto Politecnico De Santarem z Portugalii, Inclusion Europe z Belgii oraz PSONI.

Termin realizacji projektu: 15.10.2017 - 15.10.2019

Projekt dotyczy wsparcia edukacyjnego osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz terapeutów, psychologów, nauczycieli w sytuacji doświadczania przemocy internetowej lub skutków przestępstwa cyfrowego przez osoby z NI. W pierwszym etapie projektu partnerzy opracowali studia przypadków, ukazujące sytuacje, w których osoby z niepełnosprawnością intelektualną mogły paść lub padły ofiarą cyberprzemocy. Zebrane przypadki, wraz z komentarzami psychologów i policji w lutym 2018 roku zostały opublikowane na stronie projektu besafe-project.eu

W kolejnych etapach projektu partnerzy dopracowali bazę danych stworzoną w projekcie SafeLabs, tworząc wersję 2.0. Powstały nowe reguły w formie filmów opartych na zebranych wcześniej przypadkach. Wszystkie filmy zostały przetłumaczone na języki wszystkich partnerów projektu i wstawione do bazy danych.

W 2018 roku partnerzy opracowali program kursu dla nauczycieli i terapeutów dotyczący tematyki projektu. W ramach projektu partnerzy przeprowadzą ponadto w Warszawie kurs dla dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Partnerzy przygotowują cyfrowy przewodnik dla policji oraz innych służb i osób z pożytecznymi wskazówkami, a także publikację w tekście łatwym do czytania i zrozumienia na temat pracy policji, praw osoby z niepełnosprawnością intelektualną jako osoby poszkodowanej oraz możliwości uzyskania wsparcia od policji. Zostanie także opracowana aplikacja AAC pozwalająca na kontakt z policją i przedstawienie sprawy, którą osoba z problemami komunikacyjnymi chce zgłosić policji. Przy tworzeniu tego narzędzia partnerzy współpracują z firmą DKK z Rzeszowa.

W czasie trwania projektu, przy tworzeniu kolejnych rezultatów partnerzy współpracują z policją w swoich krajach. PSONI współpracuje z Komendą Główną Policji w Warszawie. Policjanci brali udział w tworzeniu studium przypadków, nagrywaniu filmów oraz będą zaangażowani w tworzenie przewodnika, broszury i narzędzia AAC.

2) „Kierunek: edukacja włączająca w Europie”

(franc. „Cap sur l’Ecole Inclusive en Europe”)

Źródło finansowania: projekt finansowany z programu Erasmus+, Akcja 2 – Partnerstwo strategiczne na rzecz edukacji szkolnej;

Termin realizacji: 01.09.2016 - 31.08.2019

Strona internetowa projektu: <http://www.ecoleinclusiveeurope.eu/pl>

W projekcie bierze udział 10 partnerów z 7 krajów Europy: Francja, Portugalia, Belgia, Rumunia, Włochy, Grecja, Polska.

Celem współpracy w projekcie jest opracowanie modułu kształcenia nauczycieli, pracujących z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Koordynatorem projektu jest francuska organizacja APAJH 46 zrzeszona w Federacji Stowarzyszeń dla Młodzieży i Dorosłych Osób z Niepełnosprawnościami (APAJH - *Fédération des Associations pour adultes et jeunes handicapés*).

W roku 2018 odbyły się 2 międzynarodowe spotkania partnerów: w Belgii (15-18 maja, Gembloux) i w Rumunii (20-24 października, Fokszany).

Strona www projektu została uzupełniona o bieżące działania projektowe.

Partnerzy stworzyli 100 arkuszy pedagogicznych (każdy partner był odpowiedzialny za stworzenie 10 arkuszy), które zawierają gotowe scenariusze zajęć dla nauczycieli. Polska część materiałów została stworzona przez nauczycieli pracujących w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 330 w Warszawie, partnera PSONI w projekcie.

Zakończono pracę nad modułem szkolenia nauczycieli i osób pracujących z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. PSONI było odpowiedzialne za część modułu dotyczącą historii prawa i etyki edukacji włączającej w Europie. Moduł szkoleniowy został przetestowany w wybranych krajach partnerskich – Portugalia, Francja, Belgia, Rumunia.

Równolegle toczyły się prace związane z tłumaczeniem materiałów opracowanych w projekcie na języki ojczyste partnerów i język angielski (arkusze źródłowe, dobrych praktyk i pedagogiczne oraz zawartość modułu szkoleniowego).

3. 4. Aktywny udział Stowarzyszenia w wybranych działaniach rzeczniczych, konsultacyjnych oraz promujących działalność i misję PSONI

3.4.1. Konferencje organizowane/współorganizowane przez PSONI

- **XLII Sympozjum Naukowe „Wczesna Interwencja”,
21-22 września 2018 roku, Warszawa**

Sympozjum Naukowe „Wczesna Interwencja” zostało zorganizowane przez PSONI ze wsparciem Międzynarodowego Stowarzyszenia do Badań Naukowych nad Niepełnosprawnością Intelktualną i Rozwojową (*The International Association for the Scientific Study of Intellectual and Developmental Disabilities - IASSIDD*) oraz będącego jego krajową częścią - Polskiego Zespołu do Badań Naukowych nad Niepełnosprawnością Intelktualną. Odbyło się w dniach 21 i 22 września 2018 roku w salach Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie.

Patronat Honorowy nad Sympozjum sprawowali: Elżbieta Rafalska, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, prof. Łukasz Szumowski, Minister Zdrowia oraz Krzysztof Michałkiewicz, Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych. Patronatem objęła wydarzenie również Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy, Hanna Gronkiewicz-Waltz.

Obrady Sympozjum przebiegały podczas czterech sesji plenarnych zatytułowanych:

- 1) U źródeł wczesnej interwencji w Polsce
- 2) Międzynarodowe doświadczenia w budowaniu kompleksowego systemu wsparcia dziecka i rodziny
- 3) Wczesna Interwencja – aspekty medyczne wsparcia dziecka
- 4) Wczesna Interwencja - psychologiczne wsparcie dziecka i rodziny.

Odbyło się także piętnaście warsztatów specjalistycznych, w czasie których uczestnicy w mniejszych grupach spotykali się z wybitnymi praktykami, prezentującymi różne aspekty oraz szczegółowe metody pracy z dzieckiem i rodziną we wczesnej interwencji, ukazując wielość i różnorodność sfer życia i ich elementów mających wpływ na rozwój dziecka.

Oprócz udziału w Sympozjum wybitnych krajowych specjalistów z różnych dziedzin, niewątpliwie udział zagranicznych, znaczących gości podniósł rangę wydarzenia, a ponadto wniósł w obrady nieco egzotyki i różnorodności. Prof. Ana Maria Serrano z Uniwersytetu Minho w Portugalii, członkini IASSIDD i Europejskiego Stowarzyszenia Wczesnej Dziecięcej Interwencji EURLYAID, główną tezę wystąpienia zawarła w jego tytule: „Wczesna dziecięca interwencja: MUSI mieć na celu budowanie bardziej włączającej, zrównoważonej i obiecującej przyszłości dla małych dzieci i rodzin”. Prelegentka podkreśliła, że wysiłki terapeutów i rodziny powinny prowadzić do tego, by dziecko z niepełnosprawnością uczestniczyło – stosownie do swoich możliwości – we wszystkich aspektach życia swojej rodziny i swojej społeczności.

Cécile Herrou z Francji, Dyrektor Generalna Stowarzyszenia na rzecz Przyjmowania Wszystkich Dzieci, w wystąpieniu zatytułowanym „Pamiętajmy o dziecku, nie tylko o jego niepełnosprawności” przedstawiła konieczność budowania takiego świata

i takich relacji w tym świecie, by dziecko od pierwszych dni życia czuło się w nie włączone. Postulowała, aby rodzina i terapeuci wspólnie starali się zmieniać środowisko, a nie zmieniali dziecka w celu przystosowania go do środowiska.

Prof. Franz Peterander z Uniwersytetu Ludwika i Maksymiliana w Monachium, Dyrektor Naukowy Bawarskiego Centrum Wspierania Wczesnej Interwencji przedstawił podstawowe zasady działania – organizacyjne i prawne – niemieckich ośrodków wczesnej interwencji, a także wyodrębnił składniki mające wpływ na sukces wczesnej interwencji: czynniki ryzyka; współpraca z rodzicami i włączanie społeczne; efektywność i wydajność; wkład neuronauki; mikroanaliza zachowań we wczesnej interwencji.

Symposium było najważniejszym wydarzeniem obchodzonego przez PSONI przez cały rok **2018 - Roku Wczesnej Interwencji**.

- **IV Kongres Osób z Niepełnosprawnościami „Za niezależnym życiem!”
25 października 2018 roku, Warszawa**

Na IV Kongres Osób z Niepełnosprawnościami 25 października 2018 przyjechało do Warszawy z całej Polski ponad 500 osób z różnymi niepełnosprawnościami, ich bliscy, osoby wspierające, współpracownicy, profesjonaliści o różnych specjalnościach, pracujący zawodowo z osobami i dla osób z niepełnosprawnościami, działacze różnych organizacji pozarządowych, pracownicy instytucji pomocowych, urzędnicy różnych szczebli władz rządowych i samorządowych, posłowie.

Na Kongresie dyskutowano o tym, jak doprowadzić do zmian społecznych i prawnych, które dadzą osobom z niepełnosprawnościami możliwości faktycznie niezależnego życia. Drugim ważnym tematem była reprezentacja środowiska, czyli jak stworzyć i z kogo powinno składać się gremium, które osoby z niepełnosprawnościami mogłyby uznać za swoich przedstawicieli w rozmowach z władzami różnych instytucji publicznych i władzami państwa.

Tematy te znalazły się także w programach poprzedzających Kongres Konwentów Regionalnych, które debatowały w 13 województwach od czerwca do października. Mazowiecki Konwent odbył się w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich w Warszawie. Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, Koła w Kołobrzegu i w Żorach, były natomiast współorganizatorami Konwentów Zachodniopomorskiego i Śląskiego.

Kongresowi patronował, jak co roku Adam Bodnar, Rzecznik Praw Obywatelskich, czyli niezależny organ do spraw promowania, ochrony i monitorowania działań podejmowanych przez rząd w celu realizacji praw zagwarantowanych w Konwencji.

Uczestnicy Kongresu obejrżeli nagranie wystąpienia Jonasa Ruskusa z Komitetu Praw Osób z Niepełnosprawnościami ONZ, który rozpatrywał we wrześniu 2018 roku sprawozdania z realizacji Konwencji przez Polskę. Komitet stwierdził, że w Polsce w podejściu do niepełnosprawności, zarówno wśród przedstawicieli instytucji państwa, jak i w społeczeństwie, nadal dominuje model medyczny i charytatywny, a nie model oparty na prawach człowieka. Jonas Ruskus przedstawił rekomendacje

ONZ dla Polski. Znalazły się wśród nich działania na rzecz deinstytucjonalizacji, ponieważ Polska wciąż nie spełnia wymogów Konwencji, a ogromna liczba osób jest ubezwłasnowolniana i przebywa w instytucjach opiekuńczych (DPS). Zwrócił też uwagę na prawa kobiet z niepełnosprawnościami, które dziś nie są chronione ani wspierane.

Po sesji plenarnej na Kongresie odbyło się siedem równoległych sesji tematycznych: o równości i niedyskryminacji, niezależnym życiu, orzecznictwie i systemie rentowym, edukacji, dostępności, pracy i zatrudnieniu oraz self-advokaturze. Na każdej sesji zastanawiano się jak spowodować wdrożenie rekomendacji Komitetu Praw Osób z Niepełnosprawnościami dla Polski oraz Założeń Nowego Systemu Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami „Za Niezależnym Życiem”, wypracowanych przez III Kongres w 2017 roku. Sesję self-advokatów poprowadziła dr Monika Zima-Parjaszewska, prezeska Zarządu Głównego PSONI.

Wszystkim omawianym na Kongresie tematom i zagadnieniom przyświecał jeden cel - doprowadzenie do takich zmian prawnych i społecznych, w wyniku których nastąpi odejście od charytatywnego charakteru prowadzonej w Polsce polityki publicznej w zakresie niepełnosprawności na rzecz zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami jak najbardziej niezależnego życia, czyli rzeczywistej możliwości decydowania o sobie i swobodne pełnienie różnych ról społecznych. Najważniejsze wnioski z Kongresu znalazły się w przyjętej na zakończenie uchwale.

3.4.2. Udział przedstawicieli Stowarzyszenia w wybranych działaniach roku 2018

W 2018 roku PSONI podejmowało szereg działań rzeczniczych. PSONI jest kluczową organizacją w środowisku osób z niepełnosprawnościami. Przedstawiciele Zarządu Głównego uczestniczą każdego miesiąca w wielu spotkaniach i wydarzeniach organizowanych zarówno przez władze rządowe i samorządowe, jak też inne organizacje pozarządowe. Wszystkie spotkania mają na celu przedstawienie perspektywy osób z niepełnosprawnością intelektualną w planowanych i organizowanych działaniach.

- W styczniu PSONI brało udział w przygotowaniu odpowiedzi na pytania Komitetu ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami, które następnie stały się przedmiotem obrad Komitetu podczas oceny Polski pod kątem wdrażania Konwencji ONZ o prawach Osób z Niepełnosprawnościami
- PSONI konsultowało lub opracowywało stanowiska i apele środowiska osób z niepełnosprawnościami kierowane do przedstawicieli władz, w tym do PFRON w sprawie procedur konkursowych skutkujących ograniczeniem środków na realizację zadań.
- PSONI przygotowywało opinie na temat projektów ustawodawczych dotyczących sytuacji osób z niepełnosprawnościami, brało udział w pracach nad założeniami projektu ustawy o zatrudnieniu wspomaganym.
- 6 listopada 2018 r. Prezeska ZG brała udział w spotkaniu organizowanym przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju w sprawie możliwości wykorzystania

funduszy unijnych na wdrożenie przez Polskę rekomendacji Komitetu ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami.

- Prezeska Zarządu Głównego brała udział jako Przewodnicząca w posiedzeniach Krajowej Rady Konsultacyjnej. W roku 2018 prace KRK skupione były m.in. wokół pilnej potrzeby przyjęcia uchwały Za Niezależnym Życiem, założeń do projektu ustawy o zatrudnieniu wspomaganym, potrzeby podniesienia wysokości renty socjalnej, Strategii na rzecz Osób Niepełnosprawnych, Solidarnościowego Funduszu Wsparcia.
- Przedstawiciele PSONI uczestniczyli w wybranych posiedzeniach komisji sejmowych i senackich, posiedzeniach zespołów i grup roboczych zarówno rządowych, jak i pozarządowych, dotyczących różnych aspektów funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami w Polsce. Na uwagę zasługują posiedzenia Sejmowej i Senackiej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, Parlamentarnego Zespołu ds. Osób Niepełnosprawnych, Zespołu ds. Wykonywania Postanowień Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych oraz Komitetu Umowy Partnerstwa, podczas którego przyjmowane są dokumenty będące podstawą do ogłaszania konkursów ze środków unijnych.
- Prezeska Zarządu Głównego w 2018 r. uczestniczyła w pracach Międzyresortowego Zespołu ds. Orzecznictwa, kierowanego przez Panią Prezes ZUS, zgłaszając uwagi dotyczące sytuacji osób z niepełnosprawnością w systemie orzekania o niepełnosprawności i niezdolności do pracy. Projekt ustawy wprowadzającej dwa stopnie niepełnosprawności i dwa stopnie niesamodzielności nie został skierowany do dalszych prac, jego treść nie została upubliczniona, a członkowie zostali zobowiązani do poufności.
- Prezeska Zarządu Głównego uczestniczyła w licznych spotkaniach z decydentami w celu upowszechnienia Nowego Systemu Wsparcia – Za Niezależnym Życiem, przedstawiając wybrane problemy osób z niepełnosprawnościami (np. spotkanie z senatorem Jarosławem Dudą, przewodniczącym Senackiej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, Marszałek Sejmu Beatą Mazurek, Ministrem Krzysztofem Michałkiewiczem)
- Prezeska Zarządu Głównego w 2018 roku wzięła udział w licznych konferencjach i seminariach na temat sytuacji społeczno-prawnej osób z niepełnosprawnością intelektualną, np.:
 - 25 i 26 czerwca w Kongresie Praw Rodzicielskich, organizowanego przez Rzecznika Praw Obywatelskich i Akademię Pedagogiki Specjalnej, podczas którego prezentowała sytuację rodzicielstwa osób z niepełnosprawnościami i sytuację rodzin dzieci z niepełnosprawnością intelektualną,
 - 18 października w Śląskim Konwencie Osób z Niepełnosprawnościami organizowanym przez Koło PSONI w Żorach, podczas którego mówiła o samostanowieniu i potrzebie likwidacji ubezwłasnowolnienia,
 - 13 listopada w konferencji nt. mieszkalnictwa osób z niepełnosprawnościami organizowanej przez PSONI Koło w Mońkach, podczas której prezentowała prawne formy wsparcia w korzystaniu ze zdolności do czynności prawnych,

- 20 listopada w organizowanej przez PZOAZ i WTZ konferencji dotyczącej zatrudnienia, podczas której mówiła o autonomii decyzyjnej każdej osoby z niepełnosprawnością intelektualną,
- 14 grudnia w konferencji organizowanej przez Akademię Wychowania Fizycznego, podczas której przedstawiła znaczenie wczesnej interwencji dla rozwoju dziecka i podkreśliła rolę i wkład PSONI w budowanie standardów wczesnej interwencji w Polsce.
- **Anna Kwiatkowska**, specjalistka w Biurze Zarządu Głównego została zaproszona do udziału w Światowym Kongresie Inclusion International, który odbył się pod hasłem „Learn, Inspire, Lead” (Ucz się, Inspiruj, Prowadź) w dniach 30 maja - 1 czerwca 2018 w Birmingham w Wielkiej Brytanii.
W czasie swojego wystąpienia pt. „Inclusion via Information and Communication Technology” (Włączenie poprzez technologie informacyjno-komunikacyjne) przedstawiła PSONI jako organizację, ruch self-advokatów oraz rezultaty projektów rozwijających zastosowania nowych technologii w edukacji i terapii osób z niepełnosprawnością intelektualną.
- **Adam Zawisny**, współpracownik Zarządu Głównego PSONI we wrześniu 2018 brał udział w XX Sesji Komitetu ONZ ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami w Genewie, przedstawiając przed Komitetem perspektywę polskich organizacji osób z niepełnosprawnościami w zakresie wdrażania Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami w Polsce.

3.5. Szczególne wydarzenia roku 2018

- **2018 Rok Wczesnej Interwencji**

Rok 2018, decyzją Zgromadzenia Elektorów z 10 czerwca 2017 roku, został przez PSONI ogłoszony **Rokiem Wczesnej Interwencji**. Bezpośrednią przesłanką był jubileusz 40-lecia działalności pierwszego Ośrodka Wczesnej Interwencji, utworzonego w 1978 roku w Warszawie.

W obchody zaangażowało się wiele Kół PSONI. Członkowie Stowarzyszenia i pracownicy organizowali Dni Otwarte w Ośrodkach Wczesnej Interwencji, pikniki, warsztaty dla rodziców, konferencje. Ośrodki nawiązały współpracę z Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi, połącznymi środowiskowymi, przedszkolami, żłobkami, lekarzami POZ.

Podsumowaniem obchodów była emisja spotu telewizyjnego o wczesnej interwencji oraz XLII Sympozjum Naukowe.

- **Światowy Dzień Osób z Zespołem Downa**

W ramach obchodów Światowego Dnia Osób z Zespołem Downa (World Down Syndrome Day) 21 marca 2018 roku, w rezultacie współpracy PSONI z Ministerstwem Spraw Zagranicznych, na konferencji w siedzibie Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku (USA) Polskę reprezentowały Anna Fejcher, klientka Centrum DZWONI

w Warszawie pracująca w Ministerstwie Zdrowia oraz Monika Zakrzewska, wieloletnia koordynator projektów Centrum DZWONI.

Ponieważ w roku 2018 tematem wiodącym konferencji była praca i zatrudnienie osób z Zespołem Downa, uczestniczki przygotowały i zaprezentowały na forum ONZ wystąpienie "What I bring to the workplace?" (Co daję z siebie w pracy?).

- **Dzień Godności 2018**

W związku z obchodzonym 5 maja Dniem Godności Osoby z Niepełnosprawnością Intelktualną, w maju i czerwcu 2018 roku - podobnie jak w latach poprzednich - ponad 35 Kół terenowych PSONI zorganizowało uroczyste obchody. Niektóre Koła świętowały ten dzień już po raz dwudziesty! W tym roku marsze z udziałem osób z niepełnosprawnością intelektualną, ich rodzin, przyjaciół, przedstawicieli lokalnych władz samorządowych, uczelni, szkół, instytucji użyteczności publicznej, organizacji pozarządowych, wolontariuszy przeszły m.in. ulicami Biskupca, Cieszyna, Częstochowy, Dobrego Miasta, Działdowa, Giżycka, Gryfina, Kamienia Pomorskiego, Kielc, Koła, Konina, Koszalina, Krosna, Kutna, Myślenic, Polic, Pruszcz Gdańskiego, Przemyśla, Rabki Zdroju.

Zorganizowano także pikniki, jarmarki, wystawy prezentujące twórczość osób z niepełnosprawnością intelektualną, loterie fantowe, festyny, biegi, gry i zabawy dla dzieci, zawody sportowe, dni otwarte w placówkach. Na uczestników obchodów najczęściej czekał poczęstunek przygotowany np. przez uczestników WTZ oraz ich mamy.

W Aleksandrowie Łódzkim odbyły się Powiatowe Integracyjne Warsztaty Taneczne „Tańczmy razem”. Na rynku w Jarosławiu odbył się jarmark integracyjny, poprzedzony przemarszem ulicami miasta. W Świdniku bawiono się na Festynie Integracyjnym także poprzedzonym przemarszem przez miasto. W Bytomiu wystartował II Bytomski Bieg Godności. W Gorzowie Wielkopolskim w ramach Tygodnia Godności uczestniczono w kilku piknikach. W Grodzisku Wielkopolskim można było wziąć udział w Dniu Otwartym w WTZ. W Skarszewach zorganizowano m.in. pokaz mody sportowej, a w Koszalinie – Festiwal Umiejętności. Uczestnikom Marszu Godności zorganizowanym przez Koło PSONI w Gryfinie towarzyszyły hasła: **Równość, Szacunek, Dobre Imię, Akceptacja, Wolność, Zrozumienie, Autonomia, Godność.**

- **Konkurs EDUinspiracje 2018**

Narodowa Agencja programu Erasmus+ w Polsce, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji organizuje corocznie Konkurs EDUinspiracje. W roku 2018 Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną - jako instytucja - zostało zwycięzcą Konkursu w kategorii Edukacja Dorosłych w związku z realizowanym do 2017 roku projektem „Przegląd skutecznych metod wspierania samodzielności osób z niepełnosprawnością intelektualną”, w skrócie: RESPID, w którym wzięły udział również organizacje z Czech, Włoch i Słowacji.

W dniu 5 grudnia 2018 odbyła się uroczysta Gala wręczenia nagród, na której PSONI reprezentowały Barbara Abramowska, Dyrektor Biura Zarządu Głównego oraz Anna Andrzejewska, koordynatorka projektu.

Więcej informacji o nagrodzie: <https://eduinspiracje.org.pl>

3. 6. Udział PSONI w społecznych organach konsultacyjnych w 2018 roku

3.6.2. Udział przedstawicieli PSONI w pracach ciał doradczych

Udział członków Stowarzyszenia - Zarządu Głównego oraz Zarządów Kół w pracach ciał opiniotwórczych, doradczych i konsultacyjnych, powoływanych przez władze samorządowe wszystkich szczebli i władze rządowe, a także we władzach organizacji parasolowych należy uznać za bardzo liczny i znaczący. Przedstawia się następująco:

- 1) **Na poziomie ogólnokrajowym** członkowie PSONI są uczestnikami prac niżej wymienionych gremiów opiniotwórczo-doradczych, koalicji i związków stowarzyszeń:
 - **Krajowa Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych** - prezeska Zarządu Głównego dr Monika Zima-Parjaszewska.
 - **Rada Nadzorcza PFRON** - Mariusz Mituś, wiceprezes Zarządu Głównego.
 - **Komisja Ekspertów ds. Osób z Niepełnosprawnością przy Rzeczniku Praw Obywatelskich** - dr Monika Zima-Parjaszewska, prezeska Zarządu Głównego (współprzewodnicząca Komisji) i Barbara Abramowska, dyrektor Biura Zarządu Głównego.
 - **Międzyresortowy Zespół do spraw Opracowania Systemu Orzekania o Niepełnosprawności oraz Niezdolności do Pracy** (powołany Zarządzeniem Nr 6 Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 lutego 2017 roku) - dr Monika Zima-Parjaszewska, prezeska Zarządu Głównego „z głosem doradczym”.
 - **Zespół do spraw opracowania modelu kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi** (powołany Zarządzeniem Nr 39 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 października 2017 roku) - Monika Zakrzewska, wieloletnia koordynatorka projektów PSONI dotyczących zatrudnienia wspomaganego, specjalistka ds. ICF.
 - **Rada Kongresu Osób z Niepełnosprawnościami** - dr Monika Zima-Parjaszewska, prezeska Zarządu Głównego (*o IV Kongresie - czytaj na str. 23*)
 - **Polskie Forum Osób Niepełnosprawnych** - Ewa Gałka, przewodnicząca Zarządu Koła w Nidzicy, w roku 2018 pełniła funkcję wiceprzewodniczącej Komisji Rewizyjnej PFON.
 - **Polska Federacja Zatrudnienia Wspomaganego:**
 - Przemysław Momot, członek Zarządu Głównego PSONI jest delegatem,
 - Monika Zakrzewska jest wiceprezesem Zarządu PFZW.

- W **Polskim Związku Organizatorów ZAZ i WTZ**, związku stowarzyszeń, funkcję Prezesa Zarządu pełni Mariusz Mituś, przewodniczący Zarządu Koła w Jarosławiu, a funkcję Wiceprezesa pełni Salvatore Di Pasquale, wiceprzewodniczący Zarządu Koła PSONI w Rymanowie.
 - W pracach nieformalnej **Koalicji na rzecz Usług Asystenckich** PSONI reprezentuje Barbara Abramowska, dyrektor Biura Zarządu Głównego. W ramach Koalicji w 2018 roku odbywały się spotkania warsztatowe, których organizatorem była Fundacja Imago, lider Koalicji.
- 2) **Przynależność przedstawicieli Kół PSONI do podmiotów konsultacyjnych i opiniodawczych na szczeblu wojewódzkim** (najczęściej - regionalnych Rad do spraw Osób Niepełnosprawnych i Rad Działalności Pożytku Publicznego).
- W pracach 21 gremiów wojewódzkich uczestniczą przedstawiciele 16 Kół, działających w następujących miastach:
- Biskupiec (2), Bytom, Gorzów Wielkopolski, Iława (2), Jarosław (2), Kołobrzeg (1 podmiot, 2 osoby), Krosno, Myślenice, Nidzica, Rymanów (2), Stargard, Szczecin (2), Tomaszów Lubelski, Warszawa, Wolbrom, Zgierz.
- 3) **Przynależność przedstawicieli Kół PSONI do podmiotów konsultacyjnych i opiniodawczych na szczeblu powiatowym**, w tym miast na prawach powiatu.
- W pracach 74 powiatowych rad/zespołów uczestniczą przedstawiciele 54 Kół:
- Biskupiec, Chorzów, Dobre Miasto, Działdowo, Dzierżoniów (2), Elbląg (2), Gdańsk (6 podmiotów, 3 osoby), Giżycko, Głogów, Gryfice, Haczów, Hrubieszów, Iława (3), Jaworzno, Kamień Pomorski, Kielce, Koszalin (2), Krosno (2), Łęczna (2), Miechów, Mikołajki, Mikołów, Mońki, Mszana Dolna, Myślenice, Nidzica (1 podmiot, 2 osoby), Nowy Targ, Ostróda (4), Piekary Śląskie, Pabianice, Przemyśl, Pszczyna, Pyrzyce, Sędziszów Małopolski, Stargard, Starogard Gd., Staszów, Szczecin, Świdnica (2), Świdnik, Świnoujście, Tarnów, Tomaszów Lubelski, Tychy, Wałbrzych (3 podmioty, 1 osoba), Wilczyn, Włodawa, Wolbrom, Wolin, Wyszaków (2 podmioty, 1 osoba), Zamość, Zawoja, Zgierz, Żory.
- 4) **Przynależność przedstawicieli Kół PSONI do podmiotów konsultacyjnych i opiniodawczych na szczeblu miasta i gminy.**
- W pracach 31 podmiotów powołanych przez samorzady miejskie, miejsko-gminne uczestniczą przedstawiciele 27 Kół PSONI:
- Chojnice, Dobre Miasto, Dzierżoniów, Głogów, Gorzów Wlkp. (2), Jarosław (2), Jaworzno, Kamień Pomorski, Katowice, Kołobrzeg, Łódź (2 podmioty 3 osoby), Miechów (1 podmiot, 2 osoby), Mikołajki, Mszana Dolna, Nidzica, Olkusz, Police, Pruszcz Gdański, Przemyśl, Rabka, Stargard (3 podmioty, 2 osoby), Szczecin, Tarnobrzeg, Tarnów, Wilczyn, Zakopane, Zgierz.

5) **Inna działalność społeczna:**

- 12 członków PSONI zostało wybranych w wyborach samorządowych 2018 roku i pełni funkcje **radnych**; są to przedstawiciele następujących 10 Kół:
Grodzisk Wlkp., Gryfice, Haczów, Mikołów, Ostróda, Pszczyna, Suwałki, Szczawnica (2 osoby), Trzebiatów (2 osoby), Wilczyn.
- **Ławnikiem** jest przedstawiciel Koła w Kościerzynie (Sąd Rejonowy).

III. Wykaz uchwał podjętych przez Zarząd Główny Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną

Zarząd Główny obradował w 2018 roku sześć razy: 27 stycznia, 24 marca, 8 czerwca, 7-9 września - z udziałem Przewodniczących Zarządów Kół (w Rudkach k. Kielc), 13 października, 24 listopada. Zarząd Główny w 2018 roku podjął 18 uchwał:

Numer	Z dnia	W sprawie
34.	27 stycznia	uzupełnienia składu Zarządu Głównego
35.	27 stycznia	przekazania majątku ruchomego na rzecz PSONI Koło w Rykach
36.	27 stycznia	wyrażenia zgody na uzyskanie osobowości prawnej przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Opalenicy
37.	27 stycznia	wyrażenia zgody na uzyskanie osobowości prawnej przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Wyszkwowie
38.	24 marca	przyjęcie sprawozdania finansowego PSONI za rok 2017
39.	24 marca	przyjęcia propozycji zmian w Statucie PSONI
40.	24 marca	rozpoczęcia likwidacji PSOUU Koło w Kościerzynie
41.	25 maja	przyjęcia sprawozdania merytorycznego PSONI za rok 2017
42.	25 maja	zwołania Zgromadzenia Elektorów PSONI
43.	8 czerwca	rozpoczęcie likwidacji PSONI Koło w Jaśle
44.	8 czerwca	pozbawienie członkostwa w Polskim Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną
45.	8 czerwca	wyrażenia zgody na ustanowienie hipoteki na nieruchomości Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Biskupcu
46.	8 czerwca	przyjęcie projektu Planu działania PSONI na rok 2018-2019
47.	13 października	przyjęcie Regulaminu Odznaczeń PSONI
48.	13 października	powołanie inspektora ochrony danych - IOD w OWI PSONI
49.	13 października	wyrażenie zgody na obciążenie majątku PSONI Koło w Nidzicy
50.	24 listopada	przyjęcia Regulaminu Pracy i Wynagradzania PSONI
51.	24 listopada	przyjęcia Polityki Bezpieczeństwa danych osobowych PSONI

Prezydium Zarządu Głównego PSONI w 2018 roku obradowało osiem razy w formie telekonferencji. Prezydium podjęło 7 uchwał.

Numer	Z dnia	W sprawie
18.	10 stycznia 2018	wyrażenia zgody na ustanowienie hipoteki na nieruchomości Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Gryficach
19.	19 lutego 2018	wprowadzenia Zarządu Komisarycznego w Polskim Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Jaśle
20.	20 lutego 2018	wyrażenia zgody na ustanowienie hipoteki na nieruchomości Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Giżycku
21.	18 maja 2018	wyrażenia zgody na ustanowienie hipoteki na nieruchomości Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Biskupcu
22.	31 sierpnia 2018	potwierdzenie zgody na ustanowienie hipoteki na nieruchomości Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Jarosławiu
23.	22 października	wyrażenia zgody na ustanowienie hipoteki na nieruchomości Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Nidzicy
24.	23 listopada	zmian organizacyjnych w Biurze Zarządu Głównego

IV. Zarząd Główny w 2018 roku zwołał Zgromadzenie Elektorów na 09 czerwca.

Podczas Zgromadzenia Elektorów przyjęto sprawozdania merytoryczne i finansowe z działalności Stowarzyszenia w roku 2017 oraz sprawozdanie Centralnej Komisji Rewizyjnej za rok 2017.

Zgromadzenie Elektorów uchwaliło także „Plan działania Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną na rok 2018/2019” (Uchwałą ZE nr 12).

V. Informacja o wysokości uzyskanych w roku 2018 przychodów wraz z wyodrębnieniem ich źródeł (Zarząd Główny PSONI i placówki bezpośrednio podległe)

Rok 2018			
Źródła finansowania działalności Biura i placówek Zarządu Głównego PSONI (WTZ, OWI, Centrum DZWONI)			
Lp.	Wyszczególnienie przychodów	Kwota w zł	%
	<i>Przychody działalności statutowej</i>	10 065 117,42	100,00
1.	Składki członkowskie	316 463,85	3,14
2.	Darowizny	88 403,86	0,88
3.	Wpłaty z tytułu 1%	139 233,64	1,38
4.	NFZ	3 263 238,01	32,42
5.	PFRON	3 952 291,20	39,27
6.	Środki unijne	981 577,26	9,75
7.	Samorząd	280 821,56	2,79
8.	Subwencja oświatowa	908 547,84	9,03
9.	Pozostałe	134 540,20	1,34

VI. Informacja o poniesionych kosztach

– patrz informacja dodatkowa do bilansu.

VII. Dane o zatrudnionych.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Zarząd Główny PSONI zatrudniał 141 pracowników etatowych, w tym:

- 23 osoby w Biurze Zarządu Głównego,
- 10 osób w Warsztacie Terapii Zajęciowej,
- 39 osób w Ośrodku Wczesnej Interwencji,
- 46 osób w 7 Centrach DZWONI - Warszawa, Bytom, Zgierz, Jarosław, Gdańsk, Ostróda, Białystok,
- 22 osoby w 7 miejscach realizacji projektu „Bezpieczna przyszłość” – Biskupiec, Gdańsk, Ostróda, Nidzica, Jarosław, Suwałki, Elbląg
- 1 pracownica przebywała na urlopie wychowawczym.

W roku 2018 Zarząd Główny współpracował także z 98 osobami, zatrudnionymi na podstawie pozapracowniczego stosunku pracy.

Wynagrodzenie pracowników zatrudnionych w Biurze i placówkach Zarządu Głównego PSONI w 2018 roku wyniosło łącznie 6 243 310,71 zł. Wysokość najwyższego miesięcznego wynagrodzenia brutto wyniosła 10 750,00 zł. Wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę wyniosła 2 893,36 zł, a przeciętne wynagrodzenie miesięczne z tytułu umów cywilnoprawnych to 1 175,56 zł.

VIII. Dane o wielkości objętych udziałów w spółkach prawa handlowego

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną nie posiada udziałów w żadnej spółce prawa handlowego.

IX. Dane o działalności zleconej przez podmioty państwowe i samorządowe

– patrz informacja dodatkowa do bilansu.

IX. Stowarzyszenie składa roczną deklarację podatkową na druku CIT-8. Stowarzyszenie nie jest podatnikiem VAT.

**W 2018 roku Medalem Fideliter et Constanter (*Wiernie i Wytrwale*)
odznaczeni zostali:**

Na wniosek Koła w Jeleniej Górze

TERESA ANACKO, MELANIA BOBIK, ANNA BONIKOWSKA, AGNIESZKA SERDECZNA

Na wniosek Koła w Sędziszowie Małopolskim

**STANISŁAW ANTOŃCZAK, BERNADETA FRYSZTAK, MARZENA JAKUBEK,
Dr JOANNA LEŚNIAK**

Na wniosek Koła w Szczecinie

PRZEMYSŁAW STECEWICZ, EWA STUDZIŃSKA

Na wniosek Koła w Tarnobrzegu

ROY HAWORTH, Ks. ADAM MAREK

Na wniosek Koła w Tarnowskich Górach

**AURELIA GACKA, DANUTA GAD, WŁADYSŁAW KULAS, JAN LUKAWSKI,
ELŻBIETA PNIOK, HELENA RĘBACZ**

Na wniosek Koła w Tomaszowie Lubelskim

**EMILIA BLACHA, BEATA PIECHA, JOANNA PRZEDNOWEK, TOMASZ RACZKIEWICZ,
URSZULA i ANTONI WYSZYŃSCY, BOŻENA ZAJĄCZKOWSKA**

Na wniosek Koła w Zgierzu

**JOLANTA ŁAZICZNA, ZYGMUNT MATUSIAK, ANDRZEJ MILCZAREK,
ANNA MILCZAREK, PIOTR OW CZARCZYK, WANDA PILARCZYK,
ELŻBIETA SZWAJCER**

Na wniosek Koła w Żorach

**JANINA GOLICZ, ANNA JAKUBOWSKA, WALDEMAR SOCHA, ZOFIA TUREK,
JOLANTA ZEGRODZKA**

**Dyplom Honorowy wraz z Kulą Doskonałości
w 2018 roku otrzymali:**

Na wniosek Koła w Tarnowskich Górach

- POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE w TARNOWSKICH GÓRACH
- MIEDZYGMINNY ZWIĄZEK KOMUNIKACJI PASAŻERSKIEJ w TARNOWSKICH GÓRACH

Na wniosek Koła w Tomaszowie Lubelskim

- WOJCIECH ŻUKOWSKI, BURMISTRZ MIASTA TOMASZÓW LUBELSKI
- STAROSTWO POWIATOWE w TOMASZOWIE LUBELSKIM – na ręce Starosty Jana Kowalczyka
- URZĄD GMINY TOMASZÓW LUBELSKI
- REGIONALNY OŚRODEK POLITYKI SPOŁECZNEJ w LUBLINIE
- TOMASZOWSKI DOM KULTURY

Na wniosek Koła w Zgierzu

- STAROSTWO POWIATOWE w ZGIERZU
- BANK SPOŁDZIELCZY w ZGIERZU

Na wniosek Koła w Żorach

- GMINA MIEJSKA ŻORY
- RADA MIASTA ŻORY
- MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ w ŻORACH